

CINKARNAR

15. marec 1965

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA CINKARNE CELJE

PROIZVODNJA IN PROIZVODNOST DELA V FEBRUARJU

OBČNI ZBOR **sindikalne podružnice**

V petek, 26. februarja je bil redni letni občni zbor sindikalne podružnice Cinkarne, katerega se je udeležilo 121 delegatov in številni gostje, med njimi tajnik Republiškega odbora Zveze sindikatov Slovenije tovariš Stjepan SAUBERT, podpredsednik Občinskega sindikalnega sveta tovariš Emil PEPENJAK, ravnatelj osnovne šole Franja Vrunča, tovariš PRISLAN in ravnatelj IV. osnovne šole tovariš SPENDEL.

Predsednik IO SP tovariš Stefan VESELKO je v svojem referatu podal pregled dela naše sindikalne podružnice.

Delo naše sindikalne podružnice ocenjujemo leto dni po V. kongresu ZKJ, katerega osnovno vodilo in vse delo na njem je bilo posvečeno delovnemu človeku naše socialistične družbe, njegovi vlogi pri razvijanju samoupravljanja ter materialnemu položaju delavca in s tem v zvezi rasti njegovega standarda.

Kolektiv Cinkarne je brez dvoma posvetil tem vprašanjem

smo jih imeli po zadnji poplavi in končno težavam, ki so nastopile z nabavami osnovnih surovin (koncentratov).

Izpad časovnega fonda na račun bolniških izostankov v našem podjetju je še vedno rakana. Če smo se lahko pohvalili v letu 1965 z najnižjim izpadom na račun bolezenskih izostankov v zadnjih nekaj letih, tega ne moremo storiti v letu 1964, saj beležimo v tem letu za

te z različnimi namišljenimi boleznimi. To so povečini ljudje, ki jim ni edini vir dohodkov podjetje ampak so v delovnem razmerju le zaradi socialnega zavarovanja. Čeprav nerad, pa vendar moram priznati, da ravno v borbi za znižanje bolniškega staleža v preteklem letu nismo odigrali pravilne vloge ne samo sindikat v podjetju ampak tudi vse ostale družbeno politične organizacije v našem kolektivu. Menim, da moramo v prihodnje tem problemom posveti večjo skrb kot doslej.

Nič manj zaskrbljajoče ni povečanje bolniškega staleža na račun nezdod pri delu. Res je, da smo v naših obratih v preteklem letu delali in še danes delamo kljub različnim rekonstrukcijam s polno zmogljivostjo, kar nas ponekod ovira pri preventivnem preprečevanju nesreč. Vendar to ne sme in ne more biti vedno izgovor.

(Nadaljevanje na 2. strani)

V obdobju januar — februar, je proizvodnja v primerjavi z istim obdobjem preteklega leta povečana za 16,5 %, čeprav smo imeli na razpolago en dan manj.

Proizvodnja surovega cinka in cinkovega prahu je v prvih dveh mesecih letošnjega leta večja za 29 %, kakor v istem obdobju preteklega leta, proizvodnja žveplene kisline za 19,5 %, modre galice za 460 %, organskih barvil za 20 %, kromovega galuna za 19 %, litopona za 16 %, ultramarin za 8 %, Na-sulfida za 4,5 %. Manjša je proizvodnja svinčenih oksidov (zaradi neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti s strani rudnikov in topilnic svinca), cinkovega belila (zaradi prenizke cene) in superfosfata (zaradi velikih potreb po žvepleni kislini).

Ker je proizvodnja v tem obdobju v primerjavi s preteklim letom povečana za 16,5 %, število zaposlenih pa za 2,5 %, je proizvodnost dela povečana za 14 %.

Visoko postavljen izvozni plan je bil v prvih dveh mesecih letošnjega leta presežen za 8,7 %. V primerjavi z istim obdobjem preteklega leta, pa je izvoz povečan za 45 %.

VOLIVCI SO IZBRALI KANDIDATE

V sredo 24. februarja se je na kandidacijskem zboru v valjar- ni zbralo okoli 600 članov našega kolektiva — volivcev iz vseh treh volilnih enot.

Volivci 4. in 6. volilne enote bodo na volitvah izvolili odbornike za občinsko skupščino, medtem pa bodo v vseh teh volilnih enotah (4., 5. in 6.) volili poslanca za republiški gospodarski in republiški organizacijski politični zbor ter zvezni gospodarski in zvezni organizacijski politični zbor.

Volivci 4. volilne enote so za kandidata v občinsko skupščino soglasno predlagali ing. Dra- ga CEHA.

V 6. volilni enoti so predložili za občinsko skupščino dva kandidata in sicer Avgusta DERŽKA in Branka PUSTO- SLEMSKA.

Za organizacijsko politični zbor republiške skupščine so člani našega kolektiva predlagali tovariša Franca SVETINO in Staneta POLAJNARJA, za gospodarski zbor republiške skupščine pa tovarišici ing. Jo- žico FARCNIKOVO in Vero TURK.

Za gospodarski zbor zvezne skupščine so predlagali tovari- ša Jožeta TURNSKA, Rada BREMECA in ing. Franca KA- PUSA, za organizacijsko politi- čni zbor pa tovariša Franca OCVIRKA in Jerka BANDICA.

Kdaj odvzem dodatnega dopusta?

Z namenom, da bi izboljšali delovno disciplino, je leta 1965 delavski svet delovne enote me- talurgija sprejel sklep, da se vsakemu delavcu, ki svoj izo- stanek z dela ne opraviči za vsak neopravičeni izostanek od- vzame 1 dan dodatnega dopu- sta. Na ta dopust imajo pravi- co tisti delavci, ki delajo na težjih delovnih mestih. Ker pa je ta sklep veljal samo za

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pionirji iz obeh osnovnih šol so našemu zborovanju zaželeli uspeš- no delo

vso skrb in pozornost. Ni moj namen tukaj podajati suhoparnih števil, vendar se mi zdi potrebnost, da osvetlim rezultate, ki smo jih dosegli v zadnjih dveh letih še posebej pa v letu 1964.

Proizvodni plan za leto 1964 je bil zelo visoko postavljen, saj so bile zadolžitve za 16 % večje napram doseženim rezul- tatom v letu 1963 in je bil dose- žen z 100,02 %. Izvršitev postav- ljenega plana je toliko po- membnejša za naše podjetje, saj smo ga izvršili kljub težavam pri delu zaradi rekon- strukcij, ki so v teku po neka- terih naših obratih, težavam, ki

1,11 % večji izpad na račun bo- lezni kot v letu 1963. V pretek- lem letu je porastlo tudi števi- lo nezdod pri delu in poškodb izven dela. Zaradi obolenj je izpadlo skupno 40.850 delovnih dni. Razveseljivo je, da so po- škodbe izven dela v upadanju medtem ko so poškodbe pri de- lu v letu 1964 narasle.

Brez dvoma je k zvišanju bolniškega staleža vplivalo večje število zaposlenih v letu 1964. Nikakor pa ni to edini vzrok. Mislim da imajo v pod- jetju še vedno določeno število tovarišev, ki varajo zdravniško osebje naše obratne ambulanc

PREGLED NAŠEGA DELA

NAGRAJEVANJE STROKOVNIH SODELAVCEV

(Nadaljevanje s 1. strani)

Mislím, da so obratovodstva posameznih obratov jemala premalo resno zaščito na delovnem mestu kljub zadostnim zaščitnim sredstvom, ki jih imajo naši obrati na razpolago. Sindikat, obratovodstva in vsak posamezni član našega kolektiva bo moral v prihodnje dati večji prispevek v skupni akciji za zmanjšanje časovnega fonda na račun bolezenskih izostankov.

Povprečni osebni dohodek v letu 1964 je znašal 57.316 dinarjev ali za 40,04 % več kot v 1963. letu. Medtem, ko smo imeli že v prvih mesecih leta 1964 nekaj zaposlenih z manjšimi povpreč-

mo morali lotiti z vso resnostjo in ne samo razpravljati o njem, ampak ga tudi dokončno rešiti. Ker je osnovna naloga sindikata briga za delovnega človeka je prav, da spregovorim nekaj besed o naši stanovanjski izgradnji, prehrani naših delavcev itd. V letu 1964 je podjetje dalje razvijalo politiko reševanja stanovanjske problematike po že ustaljenih osnovnih principih:

— pospeševanje individualne gradnje s pomočjo posojila podjetja,

— kolektivna gradnja stanovanjskega naselja v organizaciji podjetja s posojili podjet-

predpisanih normativih toplega obroka. Tudi v letošnjem letu smo uvedli v letnih mesecih dodeljevanje mineralne vode kot zaščitni obrok.

Problem fluktuacije delovne sile v našem podjetju je še vedno eden od najbolj perečih. Največji premiki so bili v obratu topilnice, kjer so delavci zaradi vročine na delovnem mestu in ostalih vplivov masovno zapuščali delo. Da bi se delovna sila čimbolj ustalila, smo jim nudili samska stanovanja pomoč v hrani, določeno ustalitev pa smo skušali doseči preko uvajalnih seminarjev. Največje potrebe po delovni sili so bile v II. in III. četrtletju, v IV. tromesečju pa so se premiki zmanjšali, kar je običajno za

zimsko obdobje. V letu 1964 beležimo največjo fluktuacijo delovne sile v nekaj zadnjih letih.

Vzrok taki fluktuaciji delovne sile je nedvomno težina dela in drugi vplivi: zastarelost nekaterih postrojenj, pomanjkanje stanovanj, ker smo vezani na delavce iz oddaljenih krajev, nikakor pa ne gre podcenjevati slabih odnosov v posameznih naših obratih. Niso bili redki primeri, ko so dobri delavci zapuščali podjetje ravnoli zaradi neurejenih odnosov med delavci in predpostavljanimi. Pogosto nismo imeli poslušna, da bi pomagali delavcu pri njegovih težavah ali pa mu omogočili, da jih uredi.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Na zboru volivcev v valjarni se je zbralo okoli 600 članov našega kolektiva. Na tem zborovanju so volivci predlagali kandidate za bližnje volitve

nimi osebnimi dohodki od 25.000 dinarjev, lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da v drugi polovici 1964. leta ni imel noben član našega kolektiva osebni dohodek pod 30.000 dinarjev. Delitev osebnega dohodka neposrednim proizvajalcem je v našem podjetju dokaj dobro obdelana. Že nekaj let pa ugotavljajo najvišji sindikalni forumi, da v izredno dinamičnem procesu vse večjega uveljavljanja principa nagrajevanja po delu, čedalje očitneje zaostajamo na področju nagrajevanja strokovnih delavcev v gospodarstvu. Vsekakor je nagrajevanje strokovnih delavcev problem, ki tangira skoraj vsa podjetja v naši republiki. V Sloveniji skoraj ni podjetja, kjer ne bi bila med delavci istega poklica, kiasedajo ista delovna mesta, večja ali manjša diferenciacija v nivoju njihovih osebnih dohodkov zaradi različnega učinka, večjega ali manjšega prizadevanja, večje ali manjše individualne sposobnosti, realizirane v procesu dela. Vsekakor je to problem, katerega se bo-

ja in stanovanjskega sklada ter z osebnim delom interesentov,

— z nakupom stanovanj v blokovni gradnji pa je podjetje reševalo stanovanjske potrebe ožjega kroga neobhodno potrebnih strokovnih kadrov.

S tako politiko smo dosedaj dosegli največji uspeh v primerjavi s preteklimi leti, saj smo rešili 109 stanovanjskih problemov. Z dograditvijo novega samskega doma smo povečali kapacitete samskih ležišč na 325. S tem smo v podjetju rešili za nekaj let vprašanje nastanitve samskih delavcev.

Podjetje ima svojo kuhinjo toplega obroka. Povprečno število abonentov v letu 1964 je bilo 1.150. V tem letu je kuhinja izboljšala kvantitativni sestav obrokov in dosegla kontinuirano kvaliteto hrane v kulinaricnem in prehranbenem oziru. Cena našega toplega obroka je znašala v preteklem letu 120 dinarjev. Sevca s ceno 120 dinarjev za en obrok nismo popolnoma pokrili stroškov, še posebej ne v drugi polovici leta, ko je prišlo do nagle podražitve skoraj v vseh prehranbenih artiklov. Kljub temu pa je podjetje dosledno vztrajalo pri

IMENOVANI SO VOLILNI ODBORI

Verjetno je že vsem članom našega kolektiva znano, da bodo 26. marca 1965 volitve odborikov v zborni delovnih skupnosti občinskih skupščin. Naše podjetje je razdeljeno na tri volilne enote 4., 5. in 6. enoto.

Volitve odborikov v občinsko skupščino bodo samo v 4. in 6. volilni enoti. V teh dveh enotah sta bila na volitvah leta 1963 odborika izvoljena za dobo dveh let, medtem ko je bil odborik v 5. volilni enoti izvoljen za 4 leta.

Centralni delavski svet je določil volilne odbore, ki bodo na dan volitev skrbeli za potek volitev. Izvolil je naslednje članke v volilne odbore:

za 4. volilno enoto: predsednik Franc TOVORNIK, šef oddelka za delovna razmerja, član Milena RAZNOŽNIK, kemijski tehnik v glavnem laboratoriju član Stane LESKOVSEK, vodja gasilske službe, namestnik Nada AMBROZ, referent v komercialni, namestnik Vinko Jesenovec, HTV referent v obratu NOB, namestnik Stane KARNER, vodja pomožne službe.

za 6. volilno enoto: predsednik Viktor SKALE, tehnik v topilnici, član Ivan VERANIČ, vodja izmene v PIK-u, član Ernest BRATINA, vodja izmene v keramiki, namestnik Rudi MRAZ, vodja izmene v topilnici, namestnik Martin ANDREJAS, vodja izmene pražarne; namestnik Anton LEBAN, vodja izmene v topilnici.

Četrto vodilno enoto tvorijo naslednji obrati: kemija I s superfosfatom, kemija II, uprava finačni sektor, kadroviski sektor s pomožnim oddelkom, komercialni sektor s transportom, skladišča, investicijski sektor, razvojni inštitut, kuhinja, šoferji, gasilci.

Šesto volilno enoto pa tvorijo naslednji obrati: pražarna in žveplena kislina, topilnica in cinkovo belilo, keramika, kopalnice, aglomeracija in uslužbenci te enote.

Vsi ostali oddelki pa spadajo v 5. volilno enoto in v tej sedaj ne bodo volili.

V dnevih med 19. februarjem in 18. marcem 1965 bosta v rednem delovnem času razgrnjena volilna imenika ba 4. in 6. občinsko volilno enoto v prostorih družbeno političnih organizacij Cinkarne.

Vsak delovni človek, ki ima volilno pravico, lahko zahteva popravek volilnega imenika npr., če on, ali kdo drug, ki ima volilno pravico ni vpisan v volilni imenik; če je v imeniku vpisan nekdo, ki nima volilne pravice; ali če je njegovo ime ali ime koga drugega nepravilno vpisano. — Popravek se lahko zahteva ves čas razgrnitve imenikov. — Popravek se lahko zahteva ustno ali pismeno pri katerem koli članu komisije za sestavitev volilnega imenika (42. člen Zakona o volilnih imenikih).

Delavski svet Cinkarne je imenoval naslednje članke za sestavo volilnega imenika: Janko STADLER, pravni oddelek, Mira BAUMAN, kadroviski sektor, Tomaž ZOLGER, topilnica.

Vsakdo, ki je upravičen voliti pri teh volitvah naj se prepriča, če je vpisan v volilni imenik, sicer ne bo mogel voliti, četudi bi bil upravičen, v kolikor ne bo pravilno vpisan v imeniku.

Poskrbeti moramo za naše najmlajše

(Nadaljevanje z 2. strani)

V zadnjem času, predvsem pa v IV. tromesečju opažamo, da se je delovna sila nekoliko ustalila. To je sicer pojav, ki ga opažamo vrsto let nazaj v zimskem obdobju. Brez dvoma pa je na ustalitev vplivala boljše stimulacija delavca na delovnem mestu, z različnimi podatki na stalnost itd. Ta način nagrajevanja smo uvedli lansko leto samo v topilnici in se je pokazal zelo učinkovito. Mogoče bi bilo prav, da bi novi izvršni odbor skupaj z upravo podjetja pregledal možnost za tako nagrajevanje tudi v ostalih naših obratih. S takim stimuliranjem bi se v večji meri preprečili fluktuacijo delovne sile pri nas.

Vzporedno s skrbjo za čim boljše materialne pogoje in za čim boljše pogoje dela našega delavca smo v podjetju poskrbeli tudi za oddih naših ljudi v različnih letoviščih, ki smo jih najeli v obmorskih krajih in planinah. Kapacitete najetih domov je koristilo okrog 500 članov našega kolektiva in njihovih družinskih članov. Pri sklepanju pogodb nam ni bila dana možnost, da bi najeli domove, kjer bi lahko koristili njihove usluge samo v sezonskih mesecih, ampak smo morali skleniti pogodbo tudi za nekaj izvensezonskih mesecev. Ravno zaradi tega pa smo imeli največje težave ravno v teh mesecih. Ne glede na to kdo od naših članov je v tem času koristil svoj letni oddih v enem od najetih letovišč, smo morali plačevati polno ceno penziona, ki pa je bila nekoliko nižja v predsezonskih mesecih. Zato je IO SP sklenil na eni od svojih sej, da bomo v tem času brezplačno pošiljali na oddih fizično izčrpane delavce. Na žalost pa smo pri nekaterih članih našega kolektiva nalteli na nerazumljiv odpor, čeprav smo jim nudili razen potnih stroškov, ki jih je moral plačati vsak sam, vse stroške letovanja zastoj. Vse kaže, da se naši ljudje še vedno niso otresli miselnosti, da imajo dopust zato, da bodo v tem času opravljali razna dela doma na svojih zemljiščih in podobno. Nasprotno, na druga strani pa imamo ljudi, ki so z zadovoljstvom koristili te ugodnosti in izrazili željo po takem oddihu še v prihodnje.

Napačno je mnenje tistih, ki mislijo, da se mora naša sindikalna dejavnost razvijati v duhu zapadnih sindikatov, kateri se morajo boriti za uveljavljanje najosnovnejših človeških pravic.

Zal lahko ugotovimo, da nekateri še danes, kljub 15-letnemu obstoju delavskih svetov, ne poznajo najosnovnejših pravic delavcev, ne vedo kdo upravlja s podjetjem ipd.

Vsi bi se morali zavedati, da se v sindikatih borimo za povečanje produktivnosti in proizvodnje, povečanje osebnih dohodkov, dviganje kulturnega nivoja našega državljana — delavca, za dviganje našega življenjskega standarda.

Zdi se mi, da bi bila briga za našega delovnega človeka nepopolna, če bi izpustili njegovo izobraževanje na delovnem mestu — njegovo nenehno izpopolnjevanje. Vsekakor smo temu faktorju posvetili v našem podjetju pomembno vlogo.

V Cinkarni deluje že tretje leto oddelek Tehniške šole za zaposlene. Že letos bo končalo šolanje 34 slušateljev kemijske in metalurške stroke, medtem ko se je vpisalo v prvi letnik 39 novih. Predvrateljski

kdaj vprašali, kako živijo naši otroci medtem, ko sta oba starša na delu ali smo kdaj pogledali, kje so ti otroci v tem napravili za otroka ravno tistega proizvajalca, ki mu posvečamo tolikšno pozornost in času, kakšna je njihova vzgoja, kako ti otroci delajo v šoli itd. Mislim, da nikoli. Znano vam je, da smo v Selcah zgradili naselje vrstnih hišic, v katerih živijo družine naših delavcev. Prav v tem naselju nameravamo ustanoviti otroško zavetišče, kar je vsekakor pohvalno. Kaj pa tisti otroci, ki ne živijo v tem naselju? Ali smo kdaj postavili to vprašanje na dnevni red naših sestankov? Mislim, da nam ne more in ne sme biti vseeno, kakšna je vzgoja naših otrok.

Eno izmed pomembnih vprašanj, je prehrana naših otrok med odsotnostjo njihovih staršev. Znano je namreč, da je mnogo naših otrok podhranjenih, slabokrvnih in podobno, kar je predvsem vzrok nepravilne prehrane otrok. Mislim, da tu di ob tem problemu ne smemo ostati ravnodušni. Ali se res ne zavedamo, da nas bodo ravno ti otroci jutri zamenjali na naših delovnih mestih? Nehote se nam vsiljuje vprašanje, kakšna bo njihova fizična kondicija pri delu in koliko časa bodo lahko vzdržali na teh delovnih mestih, če ne bomo poskrbeli za njihovo pravilno rast in prehrano.

Seveda so to stvari, ki jih nikakor ne moremo rešiti samo mi v Cinkarni in to čez noč. Jasno je, da so to problemi, ki so vezani na ogromne materialne stroške celotne naše družbe, vendar se mi zdi, da je že čas, da začnemo razpravljati in reševati te probleme. Mislim, da je to tudi ena od nalog bodočega IO SP. Še več, če bomo to storili, sem prepričan, da bo tudi vsak od nas na svojem delovnem mestu sposoben dati več kot doslej, kajti vsak od nas se bo otresel neprestane skrbi, kaj je z njegovim otrokom, če bo vedel, da je njegov otrok na varnem v eni od varstvenih ustanov.

Dotaknil sem se samo nekaterih problemov. Dosti je še problemov, ki jih v svojem poročilu nisem načel, upam pa, da me bodo v svojih diskusijah dopolnili diskutanti.

Gostje na občnem zboru sindikalne podružnice

kader sestavljajo v glavnem strokovnjaki iz podjetja. Svojo predavateljsko dolžnost opravljajo zadovoljivo, kar je potrdilo tudi vodstvo matične šole v Ljubljani.

Poleg omenjene šole smo organizirali razne tečaje. Nedvomno je predstavljala izobraževanje na delovnem mestu najtežji problem, v našem podjetju, to pa zato, ker v nekaterih obratih proizvodne potrebe praktično niso dopuščale možnosti organizirati tovrstnega izobraževanja. Seveda se s to ugotovitvijo ne moremo zadovoljiti, ampak moramo v prihodnje poiskati način, kako organizirati v teh obratih izobraževanje na delovnem mestu.

Poleg strokovnega izobraževanja smo v podjetju organizirali za vse kandidate, ki so bili predlagani v CDS in DS EE, seminarje. Od skupno 209 vabljenih kandidatov se je seminarja udeležilo 161 članov.

Če govorimo na eni strani o skrbi za našega delavca, potem se mi zdi prav, da pogledamo na drugi strani, kaj smo skrbeli, da bi bilo njegovo življenje čim boljše. Ali smo se

KAKO IZBOLJŠATI DELOVNO DISCIPLINO

PRIPOROČILO DELAVSKIM SVETOM V DELOVNIH ENOTAH IN SKUPNOSTIH

Centralni delavski svet je na seji v februarju razpravljal o naslednjem priporočilu delavskim svetom v delovnih enotah in delovnih skupnostih, v zvezi z delovno disciplino v podjetju.

Iz razprave na seji je centralni delavski svet ugotovil, da so v podjetju še vedno zaposleni delavci, ki jim je malo mar naš napredek v proizvodnji in borbi za lepše življenje. Se vedno je nekaj naših članov, ki pogosto neopravičeno izostajajo z dela ali pa neopravičeno izkoriščajo bolniški dopust. Ti ljudje s svojo nediscipliniranostjo zmanjšujejo proizvodne in finančne uspehe enote v kateri delajo, kakor tudi uspehe celotnega podjetja. Če hočemo v tem letu ostati pri istih osebnih dohodkih, oziroma če hočemo svoje osebne dohodke povečati je nujno, da izboljšamo delovno disciplino, da z boljšim in vestnejšim delom damo vse od sebe ter si z boljšim delom zagotovimo večjo in boljše proizvod-

njo ter s tem tudi večji dohodek podjetja in večje osebne dohodke.

Centralni delavski svet priporoča delavskim svetom v enotah in skupnostih, da ponovno preanalizirajo stanje v enotah glede neopravičenih izostankov in bolovanj. Vse nedisciplinirane članke, ki neopravičeno izostajajo, neopravičeno bolujejo ali pa na kakk drug način namerno škodujejo uspehom podjetja je potrebno brezpogojno izločiti iz svojih enot oziroma podjetja. Le na ta način bomo izboljšali delovno disciplino.

D. Murovič

O POSLOVNIH REZULTATIH CINKARNE V PRETEKLEM LETU

Poslovni rezultat podjetja se odraža v višini ustvarjenega poslovanja, to je celotnem dohodku in proizvodnji ter v ustvarjeni rentabilnosti stopnji. Iz teh pokazateljev se ugotavlja končni izid poslovanja, ker se vsi ostali činitelji poslovanja odražajo v ustvarjenem obsegu in doseženi rentabilnosti kot končni rezultat oziroma cilj poslovanja.

Obseg poslovanja - celotni dohodek

Porast celotnega dohodka je bil tudi v letu 1964 zelo dinamičen, saj znaša po vnovčeni realizaciji 22,7 %, po fakturirani realizaciji pa 24,7 %. Ta porast temelji na povečanem obsegu prodaje naših izdelkov tako na domačem, kakor na tujih tržiščih. Ostali vplivi so bili minimalni zaradi česar lahko mirno trdimo, da temelji porast celotnega dohodka na zdravih osnovah, to je na porastu proizvodnje in prodaje gotovih izdelkov.

Značilen je hitrejši porast prodaje v tujino (za 33 % v primerjavi s letom 1963) od porasta prodaje izdelkov na domačem tržišču. Bistveno se je spremenila tudi struktura prodaje z ozirom na asortiment, kar se odraža v povečanju prodaje finančnih proizvodov, oziroma v zmanjšanju prodaje polproizvodov, kar je seveda močno povečalo finančno učinkovitost poslovanja podjetja. Ta ugotovitev velja za prodajo na domačem in na tujih tržiščih. Udeležba prodaje v tujino v skupni prodaji izdelkov je v stalnem porastu in je v letu 1964 dosegla že 34 %. Če pogledamo dinamiko porasta zunanjetrgovinske dejavnosti Cinkarne za nekaj let nazaj, nam bo ta razvoj razumljivejši.

V letu 1961 je znašal izvoz 1.391.541 \$ (delež v skupni realizaciji 17,6 %).

V letu 1962 je znašal izvoz 2.013.611 \$ (delež v skupni realizaciji 22,5 %).

V letu 1963 je znašal izvoz 3.454.654.679 \$ (delež v skupni realizaciji 30,4 %).

V letu 1964 je znašal izvoz 4.768.104 \$ (delež v skupni realizaciji 34,1 %).

V primerjavi s 1963. letom se je izvoz povečal za 38 %, v primerjavi s 1961. letom pa kar za 242 %. Zelo ugodna je struktura izvoza z ozirom na področja, saj prodajamo na konvertibilno področje 80 % vrednosti naših izvoženih proizvodov, na vzhodnoevropsko 11 %, na ostalo klirinško področje pa 9 %. Trgovske stike smo imeli s 17 državami, od katerih je pri izvozu najmočnejše zastopna Zahodna Nemčija, in to kar s 35 % vrednosti izvoza. Sledijo

Francija, Avstrija, ZDA itd. V skupni vrednosti izvoza so udeleženi valjani proizvodi z 68 %, cinkov prah z 12,3 %, kemični

proizvodi 16,5 %, usluge (razne predelave) pa s 3,2 %.

V 1964. letu se je Cinkarna uvrstila med industrijskimi podjetji iz naše republike, ki izvažajo v tujino, na prvo mesto. Iz tega je razvidno, da je kolektiv v polni meri uštevel priporočila in dal znaten prispevek k izboljšanju zunanjetrgovinske bilance.

Višina celotnega dohodka v primerjavi s preteklim letom:

Po fakturirani realizaciji		Po vnovčeni realizaciji		Indeksi 1963 = 100	
1963	1964	1963	1964	Pri fakturirani realizaciji	Pri vnovčeni realizaciji
11.912.066	14.851.424	11.309.694	13.880.712	124,68	122,73

Glavni del povečanja celotnega dohodka odpade na povečanje fizičnega obsega prodaje in sprememb asortimenta proizvodov in le manjši del odpade na povečanje prodajnih cen. Vendar pa ta del, ki odpade na povišanje prodajnih cen ni pokrival v celoti povišanja

izvodnja valjanih izdelkov porasla za 25 %, avtometrijskih plošč za 7 %, offset za 17 % in čašic za 14 %, v primerjavi s letom 1963.

Lep napredek proizvodnje ugotavljamo tudi v anorganskih kemičnih obratih, kjer je

Vsokdanji prizor z našega dvorišča. Tovornjaki čakajo na tovor, da ga odpeljejo v širni svet

cen surovin in ostalega reprodukcijskega materiala, ki je nastopilo v letu 1964.

Proizvodnja

V primerjavi s letom 1963 je vrednost proizvodnje, računana po stalnih cenah, porasla za 16 %, proizvodni plan pa je bil dosežen s 100,02 %, iz česar je razvidno, da je bil plan realno postavljen.

Kljub rekonstrukciji, ki je v teku in poplavi je topilnica svoj proizvodni plan presegal za 1,2 % in povečala svojo proizvodnjo v primerjavi s letom 1963 za 15 %. Največje povečanje proizvodnje pa so dosegli predelovalni obrati, saj je po-

porasla proizvodnja barijevega sulfida v primerjavi s letom 1963 za 58 %, cinkovega sulfata za 19 %, litopona za 114 %, ultramarina za 41 %, svinčenih oksidov za 12 %, modre galice za 22 % in Na-hidrosulfita za 23 %. Proizvodnja superfosfata in cinkovega belila je potekala v zmanjšanem obsegu zaradi prenikskih cen, ki niso zagotavljale rentabilnosti poslovanja.

Finančna učinkovitost poslovanja

Že ob sprejemanju zaključnega računa za leto 1963 smo zaznamovali določeno povečanje finančne učinkovitosti po-

slovanja, saj smo ugotavljali, da je v tem letu prvič po letu 1961 celotni dohodek hitreje naraščal od poslovnih stroškov. Ta razlika je znašala 1,5 poena. V letu 1964 pa je bil ta pozitivni premik intenziviran, saj je bil porast celotnega dohodka za 3,69 poena večji od porasta poslovnih stroškov, kljub temu, da je bila občutno povečana amortizacija. Spodnji prikaz nam zgovorno kaže razvoj učinkovitosti poslovanja od leta 1961, za katerega vemo, da je bilo leto največje stagnacije na vseh področjih poslovanja.

Leto	Porast celotnega dohodka	Porast poslovnih stroškov
1961	2,5 %	7,9 % — 5,4
1962	9,1 %	12,6 % — 3,5
1963	42,6 %	41,1 % + 1,5
1964	22,73 %	19,04 % + 3,69

Razvoj od leta 1958 pa vse do leta 1961 se je gibal v smeri zmanjševanja efikasnosti poslovanja in se je že močno približal kritični točki poslovanja, ko bi še komaj pokrivali poslovne stroške. Jasno je, da bi to za podjetje, ki je tako zastarelo kot je Cinkarna pomenilo pravo katastrofo. Do tako nezdrave situacije je prišlo zaradi mnogih razlogov, od katerih sta dva bistvena. Stalen porast cen surovin in ostalega repromateriala na eni strani in prepočasen porast realizacije na drugi strani, kar je bila posledica minimalnih vlaganj za razširjeno reprodukcijo in nepravilno formiranih prodajnih cen z ozirom na porast poslovnih stroškov.

Posledica takega razvoja je bila stalno zmanjševanje akumulativnosti podjetja. Če upoštevamo še takratno delitev med podjetjem in skupnostjo ter minimalno amortizacijo, s katero smo razpolagali na drugi strani pa uporabno vrednost osnovnih sredstev, ki je znašala le še 39 %, dalje višino osebnih dohodkov, ki jo je treba danes zagotoviti, lahko ugotovimo, da je do povečanja učinkovitosti poslovanja prišlo prav v zadnjem trenutku.

V preteklem letu ugotavljamo zelo pozitivne tendence razvoja, kar se kaže v povečani akumulativnosti in večjih sredstvih, ki podjetju ostajajo mimo tistih, ki jih daje ugodnejša delitev med družbo in podjetjem.

(Nadaljevanje na 5. strani)

O POSLOVNIH REZULTATIH V PRETEKLEM LETU

(Nadaljevanje s 4. strani)

Gibanje izplačil osebnih dohodkov

	1965	1964	Indeks 1963 = 100
Povprečni osebni dohodek na zaposlenega (po plačilni listi)	39.341	55.685	141,54
Povprečni osebni dohodek na zaposlenega (celotni — vključno topli obrok in ostalo)	40.927	57.316	140,04

Vrednost točke v letu 1964

	Vrednost točke v letu 1964 neto	Preseg norme v odstotkih
I. EKONOMSKA ENOTA METALURGIJE:		
1. Prepražarna in žveplena kislina	142,18	—
2. Aglomeracija	149,13	3,39
3. Skupne službe (1. in 2.)	147,36	—
4. Topilnica surovega in finega cinka	150,51	1,51
5. Cinkovo belilo	136,28	2,82
6. Keramika	141,49	3,45
7. Skupne službe obratov topilnice	143,02	—
8. Povprečje ekonomske enote metalurgije	143,42	—
9. Kemični metalurški analitski laboratorij	146,48	—
II. EKONOMSKA ENOTA PREDELOVALNI OBRATI:		
1. Valjarna cinkove pločevine	148,98	6,02
2. Cinkografija	137,71	17,95
3. Oblikovalnica cinkove pločevine	136,55	—
4. Skupne službe predelovalnih obratov	148,69	—
III. EKONOMSKA ENOTA ANORGANSKE KEMIJE:		
1. Kromov galun	144,22	—
2. Na-hidrosulfid in metali	153,77	—
3. Na-sulfid	144,08	—
4. Litopon, Ba-sulfid, Zn-sulfat	137,84	—
5. Svinčni oksidi	138,13	—
6. Superfosfat	142,24	5,33
7. Ultramarin	142,81	—
8. Modra galica	142,18	—
9. Modri baker	139,54	—
10. Skupne službe anorganske kemije	144,13	—
11. Obratovodstvo modri baker, modra galica	142,70	—
12. Obratovodstvo svinčni oksidi, ultramarin, kromov galun, Na-sulfid	141,21	—
13. Kemični obrat III, Mozirje	140,26	2,73
IV. EKONOMSKA ENOTA ORGANSKA KEMIJA:		
z vseh službami	147,13	—
V. EKONOMSKA ENOTA VZDRZEVALNI OBRATI:		
1. Priprava dela	145,64	—
2. Strojni obrat	143,72	1,80
3. Gradbeni obrat	143,29	0,78
4. Mešalni obrat	143,56	—
5. Obrat energetike	143,56	0,78
6. Elektro obrat	144,14	—
VI. PREDRACUNSKA ENOTE:		
1. Strokovne službe	143,85	2,04
2. Družbena prehrana	143,38	—
VII. CELOTNO PODJETJE		
	145,16	1,87

Delitev dohodka

Ob upoštevanju razmerij delitve čistega dohodka 81% proti 19% v korist osebnih dohodkov je DS izločil:

za osebne dohodke	2.163.613.074
za rezervni sklad podjetja	47.496.712
za skupne rezerve gospodarskih organizacij	23.407.478
za sklad skupne porabe	354.000.000
za poslovni sklad	56.708.196
za Škopje	8.381.800

Odstopljen prispevek iz dohodka v višini 486.283.634 dinarjev pa je DS razporedil v celoti v poslovni sklad podjetja.

V primerjavi z razdelitvijo dohodka po zaključnem računu za leto 1963 je podjetju ostalo več sredstev. Bistveno so povečana sredstva za sklad skupne uporabe z namenom, da se ta sredstva vložijo v stanovanjsko izgradnjo, za ostale objekte družbenega standarda in za pokritje že obstoječih obveznosti za družbeni standard.

Novice iz SLG Celje

Zadnja premiera v Slovenskem ljudskem gledališču je bila »Večer slovenske ljubezenske poezije«, ki združuje v treh ciklusih slovenske ljubezenske pesmi vse od Prešerna, slovenske ljudske pa tja do naj sodobnejših pesnikov.

Predstavo je zrežiral Juro Kisljinger, nastopajo pa Janez Bermež, Nada Božičeva, Pavle Jeršin in Marjanca Krošlova. Sodeluje še pianistka Breda Rajhova. Sceno je zasnoval Avgust Lavrenčič, kostume pa Vida Zupan-Bekičeva.

Prihodnja premiera bo duhovita ameriška komedija »Naši trije angeli«, ki jo pripravlja režiser Miran Hecog. Tovariš Hecog se je nedavno vrnil iz Pariza, kjer je bil tri mesece na študijski praksi.

Letos se bodo začele v Celju prve Celjske grajske igre. Slovensko ljudsko gledališče je skupno z Delavskim odrom in Opleševalnim društvom ustanovilo koordinacijski odbor, ki bo s kar najbolj učinkovito organizacijo poskrbel za uspešen začetek letošnjih iger na celjskem Starem gradu. Po dosedanjih množičnih uspehih Delavskega odra bodo te združene moči dale uprizoritvam še več sijaja. Pobudo SLG Celje je v celoti podprl svet za kulturo občinske skupščine Celje.

Za letošnje Celjske grajske igre, kakor se bodo uradno imenovale, bo izbrana tragedija Antona Novačana »Herman Celjski«.

Kakor vsako leto bo tudi letos v Celju teden slovenske dramatike. Skupnost slovenskih poklicnih gledališč je razpravljala o tem in potrdila, da bi Celje še nadalje obdržalo to tradicionalno prireditev, ki bo letos za dvajseto obletnico osvoboditve med 10. in 15. majem. Nastopila bodo vsa slovenska gledališča: ljubljanska in mariborska Drama, Mestno gledališče ljubljansko, tržaško gledališče, Mladinsko gledališče iz Ljubljane in SLG Celje.

SLG Celje je predlagalo, da bi ta teden slovenske dramatike delno ali pa v celoti prenesli v Trbovlje. Tako bi se delavci tudi v revirjih seznanili z najnovejšimi storitvami slovenskih dramatikov.

Proizvodnost dela

Proizvodnost dela na zaposlenega je v primerjavi z letom 1963 porasla za 7%, medtem ko je tehnična produktivnost dela porasla za 8,4%. Razlika v doseženi produktivnosti po obeh kazalnikih je nastala zaradi poslabšanja izkoristka časovnega fonda, ki je bil v tem letu na razpolago. Izkoristek časovnega fonda je bil slabši za 1,78%, predvsem zaradi porasta izostankov zaradi bolezni, neopravičenih izostankov in rednih letnih dopustov.

Zaradi izpadnih dni na račun izostankov v preteklem letu ni bilo na delu 332 delavcev, v letu 1963 pa 295 delavcev, to se pravi, da smo morali zaradi večjih izpadov na novo zaposliti 37 delavcev, da smo lahko izpolnili plan. Samo zaradi bolezni ni bilo na delu 135 delavcev. Po drugi strani pa smo opravili ogromno število nador, katerih število odgovarja časovnemu fondu 83 delavcev.

Iz omenjenih razlogov porast produktivnosti dela in dosegel pričakovane stopnje ter z njim ne moremo biti zadovoljni.

NAPRAVE NEW JERSEY

PROGRAM REKONSTRUKCIJE METALURŠKIH OBRATOV

Rekonstrukcija metalurških obratov je po osnovnih principih, za katere smo se pred dvema letoma odločili v polnem teku. Osnovno vodilo pri izdelavi plana rekonstrukcije je bila odločitev, da obdržimo tehnologijo pridobivanja cinka v destilacijskih pečeh z ležimi retortami s tem, da ta postopek kolikor mogoče mehāniziramo, tehnološko izpolnimo in za več kot 100 % povečamo proizvodnost na zaposlenega.

Z ozirom na to je bil izdelan plan ostlih rekonstrukcij in novih gradenj. Gradijo se nove pražilne naprave po sistemu Overpelt iz katerih bomo dobili pražene granule, ki so že brez dodatnega aglomeriranja sposobne za šaržo v destilacijski peči. S tem bo obrat sedanje stare aglomeracije popolnoma opuščena. Preko poletja bomo pričeli z rekonstrukcijo dveh destilacijskih pečih; imeli bosta po štiri vrste ca. 40 % večjih retort, plin CO, ki sedaj gori iz alonž, se bo vračal nazaj in tako občutno zmanjšal porabo goriva. S tem je postopek destilacije v ležimi retortah povsem konkurenčen ostalim novjšim postopkom. Takšen način tehnologije bo za naše toplotničarje nov in bo potrebno veliko truda, da ga bomo obvladali. Kasneje bomo vsako leto predelali dve destilacijski peči po tem načinu in seveda peči obračali v vzdolžno smer toplotnice ter sproti mehānizirali težka dela.

V gradnji pa je tudi že povsem nov metalurški objekt rektifikacija cinka po rafinacijskem postopku New Jersey. K samim rektifikacijam cinka je priključen tudi obrat za pridobivanje kadmija iz surovega cinka in pridobivanje cinkovega prahu iz kovinskega cinka. Ta obrat je poleg prednosti, ki jih imajo kvalitetnejši produkti tudi nujna posledica že omenjenih novih gradenj oziroma rekonstrukcij. Po postopku Overpelt bomo pražili granule cinkovega koncentrata pri precej nižji temperaturi, kot so pa sedaj potrebne temperature za aglomeriranje prašnega cinkovega praženca. S tem bodo izgube kadmija občutno manjše in bo ostalo v pražencu oziroma šarži za toplotnico, več kadmija. Ta kadmij bo v destilacijskih pečeh prehlapljen in se kondenziral skupno s cinkom. Ker na novih destilacijskih pečeh ne bo alonž in preležev in s tem tudi ne več cinkovega prahu, se tudi v tem produktu ne bo več koncentrirani kadmij, temveč bo ves prešel v kovinski cink. Tako bo v šarži za naprave New Jersey — toplotniškem cinku, skoncentrirana kar

največja količina kadmija, ki ga imamo v cinkovih koncentratih. Ta kadmij bomo lahko kot čisto kovino pridobivali na novih napravah. Na novih destilacijskih pečeh ne bomo več proizvajali cinkovega prahu. Zato gradimo v sklopu novega objekta tudi novo napravo za pridobivanje cinkovega prahu iz kovine. Kvaliteta tega prahu bo od sedanjega v toliko boljša, kar ga lahko uporabljamo za proizvodnjo najkvalitetnejših atikorozijskih premazov in barv ter tudi v druge kemične namene.

Naprave v novem objektu New Jersey sestojijo v glavnem iz treh osnovnih proizvodnih enot: rektifikacije cinka, rektifikacije kadmija in naprav za proizvodnjo cinkovega prahu, ter pomožne enote, naprav za gorilno olje — mazut. Tehnološki proces rektifikacije sloni na dejstvu, da imajo posamezne kovine različna vrelišča, oziroma prehlapevanje. Surovina za obrate New Jersey, tj. surovi cink iz toplotnice, vsebuje še večje ali manjše količine kadmija, svinca, železa, bakra in kositra. Od vseh teh primesi ima kadmij nižje vrelišče od cinka, ostale kovine pa imajo višja vrelišča. Z ozirom na to so prirejene tudi vse naprave New Jersey.

Naprave za rektifikacijo cinka

Osnovni namen te proizvodnje je očistiti surovi cink vseh kovinskih primesi in istočasno dobiti ves kadmij iz surovega cinka v posebni na kadmiju bogati cinkovi zlitini. Zaradi tega se ta proces rafinacije cinka deli v dve fazi:

— v prvi fazi ločimo cink in ves kadmij od vseh primesi, ki imajo višje vrelišče;

— v drugi fazi pa ločimo cink od kadmija

Produkti so:

- čisti cink (99,95 % Zn)
- dekadmirani rafinirani cink (98,5 % Zn)
- kadmij z 20–60 % Zn

Bloke surovega cinka vstavljajo s pomočjo šaržirnega stroja v talilno peč, od koder teče razstaljeni cink v kontinuirnem toku preko dodajalne skrinje v svinčevno kolono. V spodnjem delu kolone, ki je ogrevana s

kurilno komoro, se cink ogreje preko temperature vrelišča. Posledica tega je, da kadmij in cink prehlapljen, medtem ko se vse ostale primesi z določeno količino cinka nabirajo v zbirni kopeli svinčeve kolone, odkoder odtečejo v rafinacijsko peč. Tu se zbira dekadmirani rafinirani cink, ki se vlija v kokile na vrtljivi vlivalni mizi. Večji del prehlapljenega cinka in ves kadmij se kondenzirata v kondenzatorju svinčeve kolone. To je prva faza rektifikacije cinka. Takšni napravi za za to prvo fazo sta dve.

Iz obeh kondenzatorjev obeh svinčenih kolon teče zlitina cinka in kadmija preko dodajalne skrinje in cevi v tako imenovano kadmijevo kolono. V tej drugi fazi, se loči kadmij od cinka: kadmij, ki ima nižje vrelišče od cinka prehlapljen, cink se pa nabira v zbirni kopeli kadmijeve kolone, odkoder teče v zbirni kotel finega cinka. Od tu se takšen čisti cink vlija v kokile na vrtljivi vlivalni mizi. Kadmijeve pare in znatni del cinkovih par grede preko kondenzatorja, ki je nameščen na vrhu kadmijeve kolone. Tu se preostale cinkove pare kondenzirajo, cink teče nazaj v kolono, kadmijeve pare pa se kondenzirajo v tako imenovanem kondenzatorju za metalne kadmijeve produkte.

Naprave za rektifikacijo kadmija

Osnovni namen te proizvodnje enote je pridobiti čisto kovino kadmij iz produktov, ki se nabirajo v kondenzatorju za metalne kadmijeve produkte. Ta material vsebuje od 40 do 80 % kadmija v cinku in je torej zelo bogat na tej kovini.

Produkti te proizvodnje so:

— čisti kadmij (99,98 do 99,99 %)

— zbirni cink (se vrača ali v rektifikacijo cinka ali pa nazaj v proces)

Šaržiranje na kadmiju bogatega cinka v talilno peč se upravlja s posebno napravo povsem enakomerno. Od tu teče talina preko dodajalne cevi v rektifikacijsko kolono. Tu so temperature vodene tako, da prehlapeva kadmij, medtem ko teče cink na dno v zbirno kopal, odkoder se vlija v posebne kokile. Prehlapljeni kadmij z minimalno vsebnostjo cinka se kondenzira v kondenzatorju rektifikacijske kolone kadmija.

Ta proces se običajno dogaja v dveh fazah. Po drugi fazi dobimo kadmij s približno 1 % Zn. Bloke tega kadmija ponovno pretalimo v posebnem rafinacijskem kotlu, opremljenem z mešalcem. Tu poteka dokonč-

na rafinacija z NaOH. Čisti kadmij se s posebno vlivalno žlico vlija v pripravljene kokile.

Naprave za pridobivanje cinkovega prahu

Osnovni namen te proizvodnje enote je pridobiti visokokvaliteten cinkov prah iz dekadmiranega rafiniranega cinka.

Produkti so:

- kvaliteten cinkov prah
- dekadmirani cink

S pomočjo šaržirnega stroja je treba vstavljati bloke dekadmiranega cinka v talilno peč, od koder teče talina preko dodajalne skrinje v rektifikacijsko kolono cinkovega prahu. Tu se cink delno uparja, delno pa se kot tekočina nabira na dnu kolone v zbiralni kopeli odkoder teče v rafinacijsko peč.

Kvaliteta tega dekadmiranega cinka je nekoliko slabša. Vsebnost običajnih primesi se je malenkostno povečala, ker je bil dekadmirani cink iz rektifikacije cinka s tem postopkom že drugič podvržen rektifikaciji. Cinkove pare prehajajo v zgornji del kolone in preko dveh veznih žlebov v dva sistema pločevinskih kondenzatorjev in odpraševalnih komor in cevi. Tu se tvori cinkov prah. Da se obdrži stalen pritisk, ki ga dajeta dva ventilatorja in da se ohrani enaka atmosfera so nameščeni na obeh kondenzatorjih izravnalci pritiska z dušikom.

Naprave za mazut

Celotne naprave v vseh treh proizvodnih enotah bodo ogrevane, oziroma kurjene z mazutom. V ta namen bo zgrajena ob stavbi novega objekta večja mazutna postaja z dvema rezervoarjema goriva. Potrebno paro za ogrevanje mazutnih rezervoarjev in vodov bomo dobili iz obstoječega parnega kotla, potreben komprimiran zrak za razpršitev mazuta v gorilcih pa iz nove kompresorske postaje.

Celotne naprave bomo gradili po poljskem projektu. Večji del opreme, predvsem zahtevne ognjestalne opeke za kolone bomo dobili iz Poljske. Vodstvo montaže vseh naprav bodo imeli poljski strokovnjaki, ki bodo tudi navzoči pri začetni poskusni proizvodnji. Po vseh sedanjih pogodbenih zaključkih tujih in naših dobaviteljev ter izvajalcev kaže, da bo objekt koncem leta pripravljen za poskusno obratovanje.

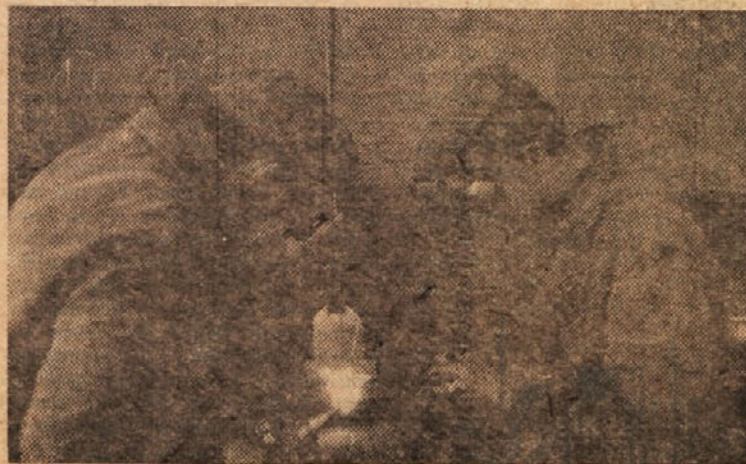
B. Z.

Potreba po dopolnilnem izobraževanju

Vedno večji razmah podjetja na področju investicijske izgradnje, kakor tudi naša rekonstrukcijska dejavnost, postavljata pred vzdrževalno službo vedno večje in težavnejše naloge. Tu ne gre samo za problematiko o količinskih zahtevkih, ki so seveda večji z vsakim novim strojem ali novo napravo, pač pa tudi za strokovno usposobljenost tistih, ki te stroje vzdržujejo in morajo zaradi tega obvladati funkcionalnost naprave do njenih najmanjših delov.

Razprava, ali je zahtevek po strokovnem poznavanju strojev večji na strani vzdrževalcev ali tistih, ki te stroje upravljajo niti ni toliko bistvena, kot je

notranje organizacije dela. Tu je tudi jasno, da v takšnih razmerah kadrovska služba ni mogla odigrati svoje pozitivne vloge.

Praktični del izpita iz avtogenskega

bistveno to, da zahtevek nikakor ne sme biti manjši, iz česar sledi potreba nenehnega prilagajanja vzdrževalcev novim in težjim strokovnim nalogam. Pri tem ne smemo istovetiti strokovnost in odnos do dela, ker sta to povsem ločena pojma in moramo reševati vsakega posebej, čeprav je končni efekt rezultat njune vsote.

Odnos do dela je vsekakor seštevek mnogih činiteljev, nanj vplivajo tradicije, okolja, juridične odgovornosti, moralne kvalifikacije, osebe itd., pri vsem tem pa način nagrajevanja nikakor ni na poslednjem mestu.

Strokovna usposobljenost pa je tipičen odraz organizacije dela, ki diktira kadrovske politike obrata v smislu dodatnega izobraževanja na delovnem mestu. Tu ne gre samo za samoiniciativno izobraževanje posameznikov, pač pa za kompleksno usmerjanje posameznih delovnih skupin za reševanje določenih poklicnih oziroma težiavnostnih nalog na področju vzdrževalnih del s ciljem delitve dela. Gre torej za ustvarjanje prilagodljivega operativnega mehanizma, ki bo s svojim stalnim dopolnilnim izobraževanjem sledil naprednemu koraku razvoja podjetja. Pri tem se moramo zavedati, da smo že storili napako, ko smo podcenjevali tempo razvoja podjetja in vsaj v strojnem obratu posmem zanemarili organizacijsko prilaganje novim in večjim zahtevkom proizvodnje, s tem pa smo izgubili perspektivni cilj

Z omenjeno napako se je vedno bolj večal današnji problem, ki je docela paradoksen. Novih sodelavcev, ki strokovno ne dosegajo postavljenih zahtevkov, ne sprejemamo, kar je razumljivo. Manj razumljivo pa je dejstvo, da novih strokovno sposobnih sodelavcev ne

... in električnega varjenja

moremo sprejeti zaradi nizkega vrednotenja dela že obstoječega kadra, za katerega pa smo storili premalo, da bi se v celoti lahko izenačil z eksternimi ponudbami. Rezultat tega je, da se nahajamo v krogu, katerega moramo nujno prebiti. To zahteva tudi dolžnost, do tistih naših delavcev, ki so čeprav v brezperspektivnem obdobju našli dovolj notranjih pobud za samoiniciativno izobrazbo, ven-

dar jim to niti moralno niti finančno ne moremo v celoti priznati in sicer v tisti meri kot bi lahko priznal v primeru, da imajo razen znanja dokument, ki jim nalaga tudi juridično in moralno odgovornost do dela. Zavedati se moramo, da ni nobenih norm, ki bi dovoljevale kazni za osebe, ki v juridičnem smislu niso odgovorne za svoje delo.

Po detajlni analizi navedene problematike, je bilo v strojnem obratu zavzeto stališče, da je realna rešitev samo v pospešeni dejavnosti dopolnilnega izobraževanja in širšega vrednotenja dela in človeka na delovnem mestu. Brez sentimentalnosti po načelu sposobni — uspešni so se odvijala več kot polletna pripravljiva dela dopolnilnega izobraževanja, vključno s študijem, praktičnim izvajanjem ter dopolnilno delo organizacije dela, ki je kot takšna postala temeljni kamen programa. Iz tega programa izhajajo korekture v učnem načrtu naših vajencev v industrijski šoli, pri čemer pa lahko te prednosti pričakujemo šele v naslednjih letih.

Kot praktični prehod na izvajanja omenjenega programa, lahko štejemo pričetek izpitov iz varenja za vse tiste, ki do snov praktično že obvladajo. Razveseljivo je tudi veliko število neobveznih prijaviteljev za tečaj tehničnega skiciranja oziroma čitanja načrtov, tako da bomo morali izvesti dva predmetna tečaja, pri čemer je

prikrojeni njihovem ožjemu področju.

Kakor je že omenjeno, je program zastavljen široko in obsega v prvi fazi obdobje enega leta, pri čemer lahko pričakujemo večje pozitivne rezultate šele v drugi polovici letošnjega leta.

Za pripravo programa, kakor tudi za njegovo plansko izvajanje gre vsekakor zahtevala tudi osebju našega izobraževalnega centra, za njihovo tovariško pomoč in polno razumevanje naše problematike.

P. S.
Pobudo za tovrstno informiranje članov kolektiva sta dala cinkarniška PJE, BRE in njuna SMOLA, ker se loteva njihovih problemov vedno na napačnem koncu, zato pa rušita tam, kjer drugi gradijo.

J. Š.

KDAJ ODVZEM DODATNEGA DOPUSTA

(Nadaljevanje s 1. strani)
delovno enoto metalurgije, je centralni delavski svet na svoji seji v februarju, na predlog delavskega sveta delovne enote metalurgija, sprejel sklep da to določilo velja od 1. januarja 1965 za vse delovne enote oziroma za celotno podjetje.

Ta sklep glasi: Za izboljšanje delovne discipline in, da bi se znižal število neopravičenih izostankov je CDS sprejel naslednji sklep: Za vsak neopravičeni izostanek se kršilec odvzame 1 dan dodatnega letnega dopusta. Nadalje se vsakemu, ki krši delovno disciplino in je kaznovan po disciplinski komisiji ali napravi kako drugo kaznivo dejanje odvzame ves dodatni dopust.

To odločilo velja od 1. januarja 1965 za celotno podjetje.

Sprememba 49. člena statuta

49. člen statuta med drugimi določa, da imajo delavski sveti delovnih enot pravico odpisa osnovnih sredstev v vrednosti do 1.000.000 din. Centralni delavski svet je ta člen dopolnil tako, da imajo delavski sveti enot, poleg odpisa osnovnih sredstev pravico odpisati tudi drobni inventar in embalažo v vrednosti do 1.000.000 dinarjev.

Tako, da sedaj zadnji stavek 3. odstavka 49. člena statuta glasi:

Delavski sveti delovnih enot imajo pravico odpisa osnovnih sredstev, drobnega inventarja ter embalaže v vrednosti do 1.000.000 dinarjev.

V MESECU JANUARJU JE BILO:

Zakaj toliko nesreč?

31 poškodb pri delu s 444 izgubljenimi dnevi in 5 poškodb na poti s 109 izgubljenimi dnevi — skupaj 36 poškodb s 553 izgubljenimi dnevi.

ANALIZA VZROKOV POŠKODB PRI DELU

17 poškodb (54,9 %) je bilo zaradi neprevidnosti;

5 poškodb (9,7 %) so nastale zaradi neprevidnosti in neustreznega načina dela;

4 poškodb (12,9 %) so nastale zaradi neprevidnosti in opuščanja varnostnih ukrepov s strani nadzornega osebja;

2 poškodb (6,5 %) sta nastali zaradi neprevidnosti in tehnične zastarelosti transportnih sredstev;

2 poškodb (6,5 %) sta nastali zaradi neprevidnosti in neustreznega prostora;

1 poškodba (3,2 %) je nastala zaradi opuščanja varnostnih

ukrepov s strani nadzornega osebja;

1 poškodba (3,2 %) je nastala zaradi nediscipliniranosti in pomanjkljive kontrole varnostnih ukrepov;

1 poškodba (3,2 %) je nastala zaradi neustreznega načina dela.

Iz analize je razvidno, da je neprevidnost ponesrečencev botrovala več kot polovici poškodb. Pri 35 % pa je neprevidnosti botrovala tehnična zastarelost, pomanjkanjkljiva organizacija in opuščanje varnostnih ukrepov. Samo 10 % od vseh poškodb ni bilo povezano z neprevidnostjo ponesrečencev. Na podlagi navedene analize ugotavljamo potrebo šolanja in poučevanja delavcev in nadzornega osebja o nujnosti varnosti pri delu.

Pregled rezultatov za mesec januar po posameznih ekonomskih enotah ter primerjava s povprečjem v letu 1954.

Ekonomska enota	Število nesreč na 100 zaposlenih		Število izgubljenih dni na 1 poškodbo	
	1964	1965	1964	1965
Metalurški obrati	27,5	18,8	15,3	11,7
Predelovalni obrati	18,1	11,8	10,2	16,0
Kemija I in III	24,7	42,9	18,4	15,4
Kemija II	4,4	—	9,3	—
Vzdrževalni obrati	16,6	13,3	16,5	19,8
Uprava — ostalo	5,3	11,9	24,6	12,3
Skupaj:	17,2	17,9	16,4	14,3

Pregled gibanja števila nesreč in izgubljenih dni v posameznih ekonomskih enotah nam daje jasno sliko o tendenci nihanja nesreč v ekonomskih enotah. Občutni padec nesreč v ekonomski enoti metalurgija lahko pripišemo edino prizadevanju kolektiva topilnice, ki je kljub objektivnim težavam zmanjšal število nesreč za polovico. Ostali obrati te ekonomske enote so bili nekaj nad povprečjem preteklega leta. V ekonomski enoti kemija I in III ugotavljamo porazne rezultate. V primerjavi s preteklim letom je število nesreč poraslo za 70 %. Samo v obratih pigmentne (vštet je tudi novi litopon) imajo štirikrat več nesreč kot so jih imeli povprečno v enem mesecu preteklega leta.

Pri ekonomski enoti uprava in ostalo pa sta k povečanju števila nesreč prispevala skladišče in glavni laboratorij. Upajmo, da gre v tem primeru

res za izredno naključje, ki se ne bo ponavljalo.

Boljši rezultati v ostalih ekonomskih enotah so le trenutnega značaja — naravno nihanje brez kakšnih posebnih tendenc.

NAVODILO ZA VSAKDANJO RABO

Komu denar odvišno hodi vsak dan na švarc naj si viličarja sposodi, če imel bo srečo, kmalu mu bo dano, da popelje viličarja, sebe — pa pokoplje v jamo.

Vsi vemo, da nesreča nikoli ne počiva, če se pa zgodi, mora biti za to več vzrokov. Najbolj zaščiten stroj ali naprava ne moreta zagotoviti popolno varnost pred nesrečo. Poleg zaščite stroja ali naprave moramo še imeti navodila za delo in potrebne varnostne ukrepe, ki jih moramo poznati in tudi upoštevati. Samo disciplinirano izvajanje varnostnih ukrepov nas zaščiti pred težko poškodbo, če slučajno odpove varnostna naprava pri stroju ali napravi.

Težnja HTV službe, da so vsi stroji in naprave opremljeni po varnostnih predpisih, ne bi zadostovala kot pogoj za varno delo. Glavna naloga HTV službe in nadzornega osebja je, opozarjati kolektiv na disciplinirano izvajanje varnostnih ukrepov in predpisov.

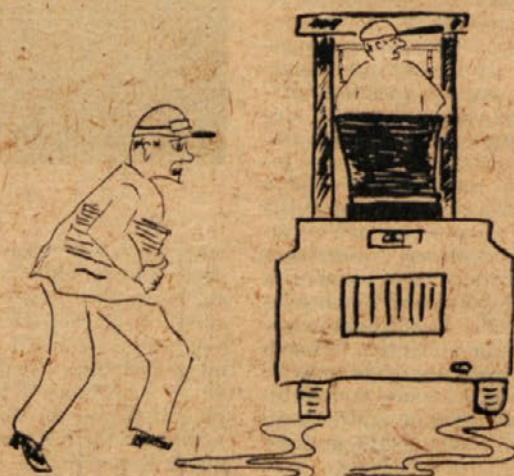
Pojavlja se namreč kolektivni umik odgovornosti za varnost pri delu — pri nadzornemu osebju, pri ostalih delavcih pa je ta še povezan z izgubo spomina za obstoječe varnostne predpise in ukrepe. To pa je glavni vzrok nezadovoljivih rezultatov našega prizadevanja za preventivno preprečevanje nesreč. Za ilustracijo pogledjmo samo naše lestve, ki jih delavci uporabljajo. Malo je lestev v našem podjetju, ki ustrezajo osnovnim varnostnim predpisom. Koliko je bilo o tem napisanega in kaj smo pa ukrenili.

Vsem nam more biti jasno, da je poučevanje in opozarjanje na izvajanje varnostnih ukrepov samo začetni korak s katerim moramo prebiti gluhobo za varnost pri delu. Druga faza je, da obratovodstva in nadzorno osebje kategorično izvajajo varnostne predpise in kontrolirajo upoštevanje omenjenih ukrepov. Poiskati moramo način, s katerim bomo malomarneže ali kršilce na občutni način kaznovali. Samo ta način nas bo rešil pojava, ki ga danes na splošno ugotavljamo.

Takšnih in podobnih pomanjkljivosti je več. Zato bo potrebno zavihati rokave in se s skupnimi močmi lotiti resnega dela za izboljšanje varnosti pri delu. Manjka nam samo nekaj dobre volje. Naša številna družina cinkarnarjev mora priti do prepričanja, da disciplinirano izvajanje varnostnih predpisov in ukrepov ni teroriziranje delavcev. Če govorimo o skrbi za človeka, je izvajanje varnostnih predpisov ena izmed glavnih nalog v okviru te skrbi. Le na ta način bomo preprečili številne poškodbe s težkimi posledicami za posameznike in za ves kolektiv. Na tem moramo biti torej zainteresirani vsi brez izjeme.

R. Malinovsky

O RACIONALIZATORSKIH PREDLOGIH

Upravni odbor LT — Cinkarne je na svoji seji dne 22. februarja 1965 razpravljaval o predlaganju in o predlogih racionalizacij in izboljšav, kar smo uvedli v naše podjetje pod imenom »mesec racionalizacij«. Razprava je potekala v smislu problematike »nedoddanih racionalizatorskih predlogov«.

Tu gre za problem tistih članov kolektiva, ki v svoji novatorski sposobnosti že nosijo zasnovano »bodočega« racionalizatorskega predloga, vendar še niso svojo rešitev izbliskovali v tehnično izvedljivo obliko, to je v takšno obliko kakršna je vsekakor nujen pogoj za pozitivno oceno komisije za sprejem racionalizatorskih predlogov. Takšne osebe so običajno v teh primerih osamljene in vezane na povsem samostojno iskanje rešitev, včasih prav drobnega problema, ki pa manjka kot kamenček v mozaiku, da bi celoten predlog dobil svojo široko in popolno tehnično vrednost. Pogosto je takšen manjkajoči kamenček samo majhen poizkus, ki bi potrdil domneve ali določil manjkajoče ali problematične dimenzije. Sem lahko štejemo tudi izvedbeno problematiko, to je izdelava skic, ki pojasnjujejo rešitev ali celotna tehnična dokumentacija s pripadajočimi izračuni, ki daje predlogom garancijo izvedljivosti in s tem potrdilo ekonomske vrednosti.

Mnogo zanimivih predlogov, za katere avtorji prepostavljajo, da še niso do poslednje malenkosti tehnično rešeni, komisija za sprejem racionalizatorskih predlogov ne dobi, tako da niso nikjer registrirani in grečo najpogostje v pozabo, v kolikor posamezniku ne uspe samostojna rešitev v celoti. Vzrokov, da posamezniki tudi delnih rešitev ne oddajo sprejemni komisiji pa je vsekakor več, pri čemer je najbolj pogosten primer neupravičene in nepotrebne bojzani, da bodo brezpogojno zavrnjeni, ali pa predvidevajo, da bo njihov predlog zaradi delne rešitve pri nagrajevanju podcenjevan. Po njihovem mnenju bi bila nagrada manjša od tiste, ki bi jo dobili, če bi bil predlog rešen. Pogost vzrok je tudi v povsem človeški lastnosti, to je nezaupanju do odkrivanja delnih rešitev raznih novatorskih idej. Če pomislimo, da gre na ta način precej nedokončanih predlogov v pozabo ali pa se njihova predaja prevzemni komisiji po nepotrebnem zavlačuje. Mimo tega lahko k omenjenemu prištejemo še verjetnost, da posamezniki pogosto izgubljajo čas, potreben za dokončno formulacijo in kompletiranje predlogov, še posebej, ko iščejo tehnično izvedbene rešitve za svoje novatorske ideje. Glede na vse to je povsem umesten sklep UO-LT, da takšne primere predlogov tj. od idejnih zasnov, do izvedbenih predlogov, prevzame LT Cin-

karne v svoje področje. Pri tem bi nudila svojim varovancem novotarjem vso pomoč z namenom, da bi se čimbolj skrajšal čas od ideje do končne oblike predloga. Z namenom uvedbe omenjene dejavnosti v okviru LT-Cinkarne je upravni odbor LT imenoval štiričlanski svet za področja metalurgije, kemije, splošne elektrotehnike in splošnega strojništva z naslednjimi dejavnostnimi določili:

a) Vsi pripravljene predlogi, ki s strani predlagatelja še niso dokončno rešeni, se kljub temu zaščitijo do vrednosti rešitve ob dnevu prijave. Pri tem dobi predlagatelj potrdilo o prijavi, katera služi tudi v primeru sporov o prvenstvu za primer

dveh ali več predlogov z enakimi rešitvami.

b) Za vse prijave oziroma registracije delnih rešitev je zagotovljena tajnost in se vsaka potreba po konsultaciji s tujo osebo lahko izvrši samo ob pristanku varovanca.

c) Svet ne sprejema predlogov, ki so v celoti rešeni, ker ti spadajo komisiji za sprejem racionalizatorskih predlogov pri upravnem odboru podjetja. V takih primerih se niti ne seznanja s predmetnimi predlogi.

d) Svet ni dolžan prijavljene predloge dokončno razrešiti, pač pa je njegova dolžnost, da varovancu nudi pomoč v obliki

— strokovnih nasvetov,

— nasvetov za izbor literature

— izdelave ali samo nasveta pri izdelavi eventualno potrebnih nacrtov, skic, tehničnih opisov itd.,

— pomoči pri eventualno potrebnih izračunih,

— nasveti za konsultacije varovanca z določenimi osebami v podjetju ali izven podjetja,

— če je potrebna poizkusna aparatura, opravi svet vse potrebne formalnosti v zvezi z načrti, prostorom, časom in finančnimi sredstvi, katere v ta namen določi upravni odbor LT iz svojih sredstev, vendar samo na predlog imenovanega sveta.

e) V času ocenjevanja dokončnega predloga pri komisiji za sprejem predlogov pri UO podjetja, prevzame svet LT vlogo zagovornika predlogov svojih varovancev.

f) Vse detaljne obrazložitve, kakor tudi napotke za oddajo prijave, daje (do preklica) predsednik UO LT tovariš ing. Rudi Sibli.

J. S.

POKLICNO OBOLENJE - PLJUČNA SILIKOZA

NEKAJ PODATKOV

OB ODKRIVANJU

TEGA OBOLENJA

V NAŠEM PODJETJU

Pri tem obolenju gre za prahasto pljuč (»industrijska pljuča«, »kamenita pljuča«), ki jo povzročata prekomerna izpostavljenost nezaščitenega delavca prostemu sicilijevemu dioksidu (SiO₂). Nazivamo ga tudi kremenov prah, ta material pa uporabljajo samega ali delno vezanega v raznih surovinah, livarne, šamotarne, kemična industrija, izdelovanje brusov, predelava granita, itd. Prost kremenov prah postane nevaren takrat, kadar je velikost njegovih prašnih delev izpod 5 mikronov (0,005 mm). Ta fini prah namreč prodre v pljuča vse do zračnih mešičkov, se vgradi v njihovo ostenje, sproži

na tem mestu lokalno draženje s produkcijo togega tkiva. Na tem mestu se dogajajo tudi kemijske spremembe — vezane z vodikom, kar vse skupaj privede do zmanjšanja elastičnosti pljučnega tkiva, otežkočnega dihanja in zmanjšane pljučne kapacitete.

V borbi proti temu obolenju ima vodilno vlogo tehnična zaščita, ki edina lahko s zaprtim sistemom delovnega procesa in dobrim odsesalnim sistemom ustvari nenevarno delovno okolje.

Tudi v našem podjetju je nekaj delovnih mest, kjer imajo zaposleni opravka s tem nevarnim prahom, zato so sistematski pregledi delavcev v preteklem letu bili usmerjeni zlasti na odkrivanje pljučnih silikoz.

V posameznih obratih je odkritih 42 primerov pljučne silikoze:

keramika	20 primerov od 41 pregledanih (48,8 %);
gradbeni oddelek	15 primerov od 83 pregledanih (18,1 %);
KIM	5 primeri od 35 pregledanih (8,6 %);
offset	2 primera od 4 pregledanih (50,0 %);
cinkovo belilo	1 primer od 19 pregledanih (5,3 %);
superfosfat	1 primer od 22 pregledanih (4,5 %).

Potrebno je poudariti, da pri ze pri istih ljudeh še 80 dodatne na teh 42 primerov silikoznih kroničnih bolezenskih stanj:

prebolel TBC 1;

kronično obolenje želodca 11;

podhranjenost 14;

kronični bronhitis 21;

obolenje srca 10;

razno 23.

Postavlja se vprašanje: kaj ukreniti, da ne bo prišlo do obolenja novih delavcev?

Z določenimi merilnimi metodami je potrebno ugotoviti in redno kontrolirati koncentracijo in velikost prostega kremenovega prahu v delovni atmosferi, če pa se pojavi zvišanje koncentracije pa je treba izvesti tehnične ukrepe za sanacijo, redno vsako leto kontrolirati zdravstveno stanje zaposlenih delavcev, če pa bolezen napreduje, pa jim nuditi ustrezno, nepraprano delo.

dr. S. Šopar

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikalno podružnice se iskerno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi jo je podarila, ko me je prizadela poplava.

Heda Podprešek

Ročni gasilni aparat na prah

Ta aparat je uporaben za gašenje raznih požarov, najpogosteje pa ga uporabljamo za gašenje lahko vnetljivih tekočin in električnih naprav pod napetostjo. Dobro uporaben je pri gašenju raznih barv in lakov. Učinek gašenja je nekoliko slabši pri vetrovnem vremenu ali pa na prepihu. Prav tako dosežemo manjši uspeh pri gašenju višje ležečih predmetov. Prednost gašenja s tem aparatom pa je v tem, da ne pušča sledov. Za gašenje preciznih instrumentov in naprav z občutljivimi ležaji ni najbolj primeren.

Telo aparata ima na vrhu odprto s pokrovom za polnjenje

s praškom. Pri vrhu je tudi pritrjen varnostni ventil in ročaj za prenašanje. Na eni strani aparata je nameščena mala jeklenka CO₂. Ta jeklenka služi za shranjevanje dioksida, ki ustvari v aparatu potreben pritisk za izstop praška. Na drugi strani aparata je pritrjena gumijasta cev z zapiralnim ročnikom. V aparat lahko namestimo približno 6 kg praška. Ko je aparat napolnjen s praškom, moramo še namestiti jeklenko z ogljikovim dioksidom. Tako napolnjen aparat namestimo v suhem — ne prevlažnem prostoru.

Aparat uporabimo na ta način: z eno roko odpremo ventil

na jeklenki, z drugo roko pa odpremo ročnik. Ventil na jeklenki naj bo odprt le toliko časa, dokler traja gašenje, potem pa ga je treba dobro zapreti. Če se potem, ko smo odprli ventil na jeklenki ne pokaže prašek na ročniku, je treba paziti, ker je lahko zamašena gumijasta cev ali pa ročnik. V takem primeru moramo ventil na jeklenki zapreti in ročnik ter cev dobro pretresti.

Po uporabi je treba aparat pregledati in ponovno dopolniti s praškom. Jeklenko z ogljikovim dioksidom pa moramo najpogosteje zamenjati, ker ostane premalo plina.

Ročni gasilni aparat na prah

Gasilci se uspešno izobražujejo

ZOJET DOBRA PREIZKUSNJA ČLANOV GASILSKEGA DRUŠTVA CINKARNE

Gasilsko društvo je priredilo tekmovanje v teoretičnem znanju. Vsak član društva je moral odgovoriti na 15 vprašanj. Vsako vprašanje je imelo 3 odgovore, pravičnega in dva nepravilna.

Komisija je ugotovila, da je tako tekmovanje zelo praktično in vsebinsko bogato ter zahteva dobro mero sposobnosti oziroma znanja. Tekmovalci so morali odgovoriti na vprašanja v 20 minutah, kar zahteva temeljito znanje. K uspehu je pripomogla redna udeležba na vajah.

Vprašanja so se nanašala na stvari in pojme, ki jih gasilec dnevno rabi pri opravljanju svojih nalog.

Poudariti moramo, da sodobna tehnika, terja od gasilca mnogo znanja, zato lahko mirno trdimo, da biti gasilec ni lahko, ker ni vseeno, kako se loti gašenja požara, ali kako svetuje, da do požara ne pride. Poleg tega mora znati uporabljati brez

napake vse orodje. Zato mora posvetiti izobraževanju mnogo prostega časa, to se pravi, da se redno udeležuje vseh vaj in predavanj, ker brez vaj in predavanj ne more svoje poslanstvo uspešno opraviti. Nezanje lahko povzroči še večjo škodo ali ogrozi njegovo varnost.

Na tem tekmovanju so se najbolje uvrstili Slavko Vervega, Jože Mastnak, Drago Cyrtila.

Tovarišem čestitamo za uspeh in jim želimo še veliko uspehov na vseh področjih izobraževanja. Vsem udeležencem se zahvaljujemo za udeležbo na tekmovanju in želimo, da bi se podobnih tekmovanj udeleževali vsi člani našega društva.

S. Leskovšek

ČLANOM LJUDSKE TEHNIKE CINKARNE CELJE

Upradni odbor društva je na svoji seji, dne 22. februarja 1965 sprejel in odobril pravila o poslovanju društvene servisne delavnice, ki bo začela poslovati 15. marca 1965.

Z otvoritvijo servisne delavnice bo izpolnjen dolgoletni načrt društva, nuditi svojim članom pomoč pri popravilih svojih vozil. V delavnici, ki bo poslovala na principu »pomagaj si sam«, si bo lahko vsak član popravil svoje vozilo sam ali pod tehničnim vodstvom vodje delavnice.

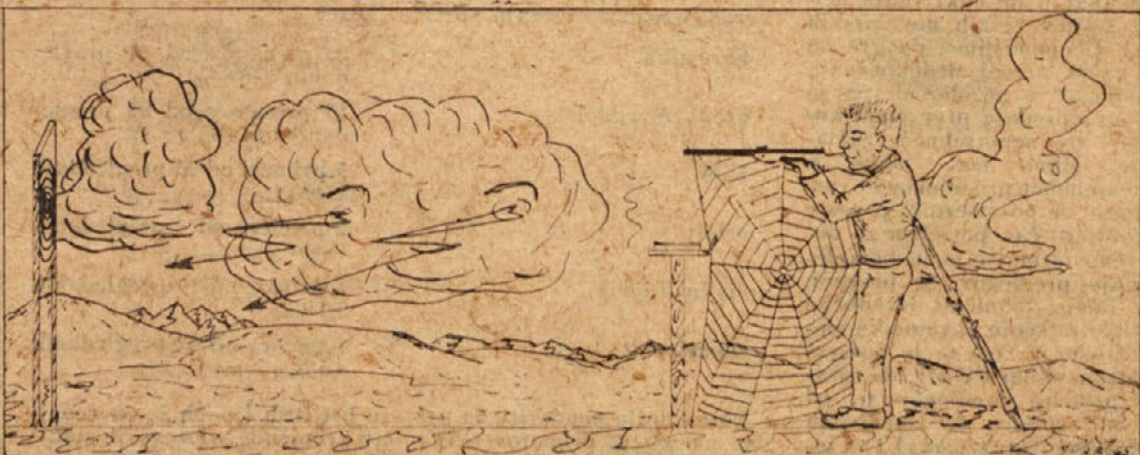
V delavnici bo možno popravljati vse vrste vozil od osebnih avtomobilov do motornih koles, mopedov in koles, seveda le lastnih, kajti delavnica posluje, kot servisna delavnica zaprtega tipa in v njej lahko popravljajo samo člani društva LTCC.

V. S.

IN MEMORIAM STRELSKI DRUŽINI CC

Grom buči in strela bliska od strelcev Cinkarne pa nobena ni piska.

Kjer včasih je delala strelska družina, trga ozračje le gromska tišina.

WADI-EL-NATROUN 64

Kairo, 22. junija

Po ogledu piramid in Farukovega dvorca v neposredni bližini Keopsove piramide, ki je spremenjen v muzej, smo si

osvetljene piramide, Kefrenov tempelj in sfingo. V daljavi smo začuli glas, ki je oznanjal začetek »Zvoka in svetlobe«. V dvehurnem programu brez nastopajočih, samo ob zvokih in

čih kateri so s plesalkami in plesalci plesali orientalske in narodne plesne, za katere so bili vse preje kot elastični. Tudi Mijo je bil med temi »srečniki«. Bil je ponosen, da je prišla ponj prikupna plesalka. Skušal se je živeti v ples a mu ni uspelo. Ni in ni mogel doseči to, da bi mu bokli plesali levo in desno kot njegovi plesalki, ki mu je kazala kako naj dela. Ni bil edini, ki se je zaman trudil, nikomur tega ni uspelo. Za finale so zaigrali kolo. Mijo je plesalko pred seboj krepko držal za boke, kakor da bi se bal, da mu bo ušla ali pa da ga bo na njegovem mestu zamenjal kdo drug. Celotnemu prizoru smo se iz srca nasmejali in žal nam je bilo, da je bil s tem program zaključen. Zgodaj zjutraj smo se vrnil v hotel. Ni-

prikupna dekleta ter nas nagovorijo v angleščini. Povedali smo jim, da iščemo prostor. Pounudile so se, da nas peljejo do praznih sedežev. Rade volje smo jim, da iščemo prostor. Pobilu, ter posedli okoli okrogle mizice nasproti orkestra. Zadovoljni smo bili z novimi člani naše družbe in veselili smo se, kako prijetno bomo prebili preostanek noči. Žal pa smo bili razočarani, ko bi morali naročiti steklenico šampanjca, samo da bi lahko sedeli z njimi. Ker pa si nismo mogli kaj takega privoščiti smo si naročili Coca-Colo, seveda tudi omenjenim trem dekletom. Še predno se je natak ar odločil, da gre po pi-jačo, so naša ljubka dekleta izginila in šla iskati steklenice šampanjca k drugim, kateri se bodo lahko potem tudi z njimi

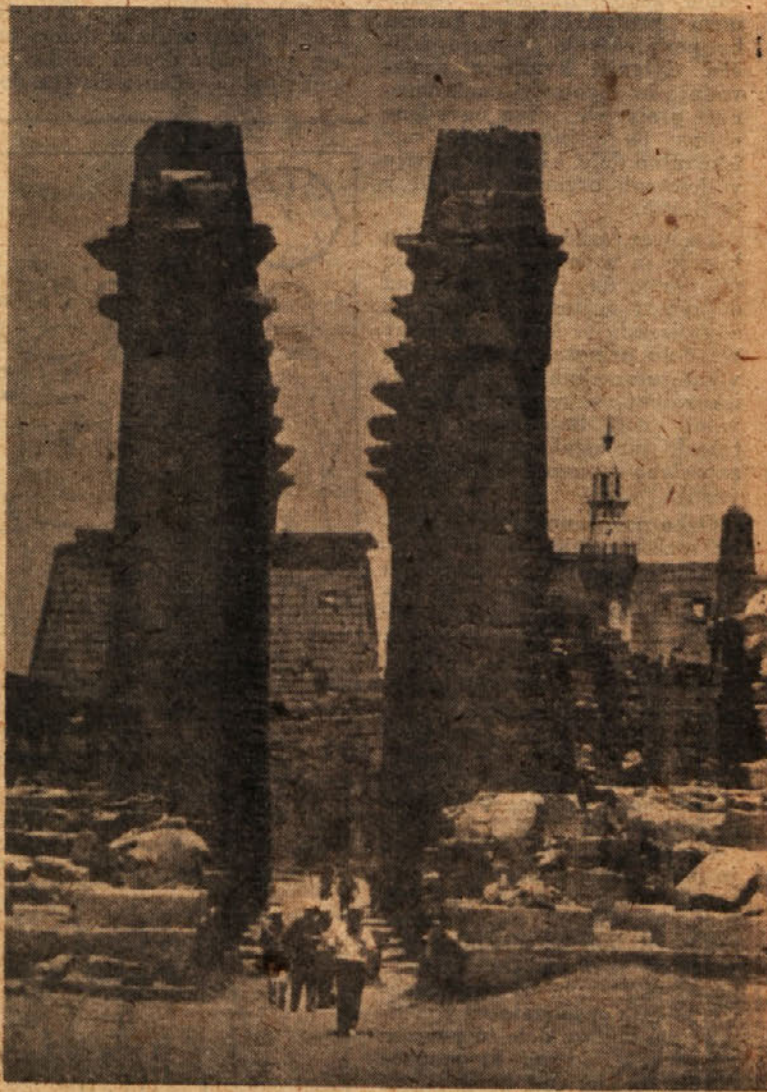
Turistični razgledni stolp v Kairu — Kairo tower, visok 168 m (slika levo). Del templja v v Luxorju (slika desno)

ogledali tudi sfingo dolgo 70 metrov in visoko 50 metrov, ki stoji pred templom faraona Kefrena. Dopoldne smo si ogledali tudi kairski zoološki vrt, v katerem imajo živali z vsega sveta. Po obsegu je to eden od največjih zooloških vrtov v Afriki, saj meri nekaj 10 km². V zoološkem vrtu smo bili gostje direktorja zoološkega vrta. Zadovoljni z dopoldanskim programom, smo se ob 16. uri vrnili v hotel. Počitka si nismo privoščili, ker smo se selili v udobnejši hotel — National hotel. Ze slike pred hotelom so nas opozorile na to, da bomo imeli priliko presedeti noč ob prijetni glasbi in pastrem programu v baru hotela, kar smo si tudi nekaj dni kasneje privoščili.

Z Zokijem sva dobila zelo udobno sobo, vendar brez tuša. V omarah smo si uredili svojo prtljago in čakali večerje. Po večerjati smo morali hitro, saj smo ob 20. uri že morali biti pri piramidah, kjer smo prisostvovali »Zvoku in svetlobi«. Nihče od nas ni vedel kaj je to, Hasan in Rafat pa nam tudi nista hotela povedati; torej čakalo nas je presenečenje. Bilo je že temno, ko smo se pripeljali na ploščad pred sfingo. Luči so se ugasnile in čakali smo, kdaj bomo zagledali nastopajoče. V pričakovanju sem se presedel po lesenem stolu, toda nastopajočih nisem dočakal, temveč sem zagledal v čudovitih barvah

svetlobi smo poslušali zgodovino starega in srednjega carstva. Ne najdem besedi, s katerimi bi lahko opisal »predstavo«. Občutek sem imel, kot da bi sam prisostvoval dogajanju v starem in srednjem carstvu; tako živo je bila z glasbo, govorom in svetlobnimi refleksi ponazorjena omenjena zgodovina. Zadovoljni in z novim presenečenjem smo zapustili prizorišče. Čakala nas je noč v Sahara Cityju — nočnem zabavišču. Zeleni smo še videti orientalske plesne in slišati narodne pesmi Egipta. Vse to smo doživeli to noč. Prikupne plesalke, res lepote so nam pričarale ples Orienta. Oči so nam »plesale«, ko smo gledali »bočne premike« na vse strani, zvijanje in še kaj drugega. Pričakovali smo, da bodo plesalke »pomanjkljivo« oblečene, žal tega nismo videli. Pričakovali smo, da bodo oblečene v prosojne svilene tančice (take navadno vidimo v filmih) ne pa tako obilno oblečene v neprosojno blago. Torpji zaradi komercialnosti filma morajo spremeniti narodno nošo v ne narodno, ki razen plesa nima nič skupnega s pravo orientalsko plesalko. Zaključek programa — je bil zelo vesel. Nastopajoči so gledalce »odtrgali« s sedežev, jih odpeljali na prizorišče in ti so postali predmet splošnega smeha.

Na prizorišču se je nabralo 30 gledalcev — sedaj nastopajo-

smo bili zaspani, zato smo se dogovorili, da preostali del noči prebijemo v baru.

Ker je bil program zaključen nam ni bilo potrebno plačati vstopnine 30 piastrov. Vstopimo v bar in si v poltemi ogledujemo prostor, da bi zagledali prazne sedeže. K nam pristopijo tri

zabayali. V miru smo popili svoje Coca-Cole in se nato odpravili k počitku.

(Nadaljevanje prihodnjč)

NALOGE IN PROBLEMI PRI RAZVIJANJU RAZISKOVALNEGA DELA

Na današnji stopnji gospodarskega razvoja je ena izmed osnovnih nalog prehod na intenzivni način gospodarjenja. Tak način gospodarjenja pa zahteva med drugim, da proučimo celo vrsto vprašanj kot so: izboljšanje in modernizacija tehnoloških postopkov, povečanje produktivnosti dela, uporaba cenejših surovin, boljša organizacija dela, ureditev notranjega transporta, odkrivanje notranjih rezerv, sistematična kontrola proizvodnje itd.

Če si malo podrobneje ogledamo navedene naloge lahko ugotovimo, da te naloge niso rešljive brez raziskovalnega dela. Uporaba cenenejših kemičnih surovin, ki so jih odkrili le z raziskovalnim delom, pomeni celo revolucijo v industrijski proizvodnji, manjša poraba surovin je rezultat izpopolnjenih tehnoloških postopkov in kakovosti surovin.

Če hočemo povečati izvoz, moramo zagotoviti nove asortimente proizvodnje, po katerih bo povpraševalo zunanje tržišče, dvigniti kvaliteto proizvodnje in zagotoviti enakomernost proizvodov. Vse navedene naloge pa nujno terjajo raziskovalno delo, ki se naj odvija v delovnih organizacijah in v inštitutih.

Da bi se raziskovalno delo čim hitreje in uspešno razvijalo je potrebno, da je raziskovalna dejavnost najtesneje povezana s proizvodnjo. Mnogo uspehov pri delu prinese teamsko delo, v katerem sodelujejo poleg raziskovalcev v razvojnoraziskovalni enoti tudi inženirji in tehniki ter ostalo osebje, ki je zaposleno v neposredni proizvodnji.

Ozka povezanost med razvojno raziskovalnimi in proizvodnimi enotami pa narekuje, da se pri raziskovalnem delu stimulirajo obenem z raziskovalcem tudi osebe, ki so neposredno v proizvodnji, če hočemo, da bodo izsledki razvojno raziskovalnih enot uvedeni v proizvodnjo. Ko bodo ustvarjeni ti pogoji za delo, bo odpadlo tudi pogosto mnenje o raziskovalcih, da so neproduktivno osebje.

Področje raziskovalnega dela je zelo raznoliko, na primer raziskovanja na področju končnih proizvodov imajo nalogo zagotoviti homogenost in enakomernost proizvodnje, kar je pogoj predvsem pri vključevanju našega gospodarstva v mednarodno delitev dela in povečanja izvoza, ki ga ni mogoče doseči, dokler ne bomo imeli vsaj homogene proizvodnje. Na področju končnih izdelkov je naloga raziskovalne dejavnosti tudi v tem, da osvoji nove proizvode in razširja asortiment. Na področju tehnologije pa morajo biti usmerjene raziskave

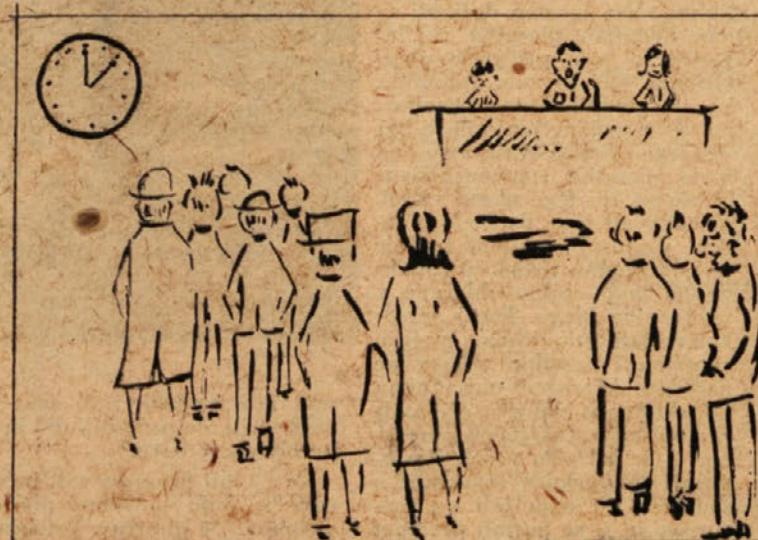
ker ni potrebnih nobenih vlaganj, ki bi obremenjevale delovne organizacije. Analiza stanja raziskovalnega dela kaže, da je največ raziskovalnih del tehnološke narave. To je gotovo velika pomanjkljivost dosedanjega raziskovalnega dela. Znano je, da se lahko poveča proizvodnost dela in uspeh delovne organizacije ne le z novimi tehnološkimi postopki, temveč tudi z drugimi prijemi, npr. z boljšo organizacijo dela, ureditvijo notranjega transporta, z reševanjem socioloških problemov ipd.

Zaradi tega je potrebno usmeriti raziskovalno dejavnost tudi na ta področja. Potrebno je izdelati razne ekonomske in sociološke študije, ki bodo nakazale, kako nastopiti k povečanju uspeha gospodarjenja. Kot primer lahko navedemo študijo o kooperaciji, ki bi pokazala vse možnosti kooperacije med delovnimi orga-

nizacijami in ekonomske efekte, ki bi jih kooperacija nudila.

Smotno delo na področju raziskovalnega dela terja, da tudi v raziskovalno delo vnesemo načrtnost. Nemogoče je razvijati raziskovalno delo, če nimamo že vnaprej izdelanega plana raziskovalnega dela. Raziskovanje ad hoc ne morejo prispevati takšnih rezultatov, kot preudarno in planirano raziskovalno delo. Zato je potrebno vsaj okvirno izdelati dolgoročne in kratkoročne plane raziskovalnega dela in razvojne programe posameznih strok. Dolej so se z raziskovalnim delom reševale posamezne teme in problemi, ki so se trenutno pojavili v delovnih organizacijah. Toda takšno parcialno reševanje posameznih tem in problemov ne more zagotoviti smotrnega raziskovalnega dela. Zato je potrebno izdelati tudi širše projekte, ki naj postanejo osnovni sistem dela na vseh področjih raziskovalnih dejavnosti.

Milica Šopar
dipl. chem.

KADROVSKE VESTI

V mesecu februarju 1965 so prišli v podjetje: Rožanec Karel, Vidovič Ludvik, Pavič Vid, Lovrek Stanislav, Vodišek Franc, Goričan Leopold, Pavič Viktor, Magdalenec Jože, Kostrun Jakob, Čufec Stanko, Klasič Dragutin, Koradžija Anton, Strašek Henrik, Kunaj Edmund, Anderluh Anton, Naraks Ivan, Kranjc Jože, Dorn Terezija, Stojšek Franc, Planinšek Rudi, Tepeš Slavko, Bračič Jože, Barbulovič Veselin, Hršak Jurij, Jošt Alojz, Klasič Stjepan, Maligec Dragutin, Marinkovič Ljubomir, Trkuljič Jovan, Antič Radoslav, Gajšek Edo, Jančič Slavoljub, Ključ Petar, Krajnc Karel, Mihevc Franc, Mlakar Leopold, Seško Stefan, Kočnik Drago, Jukič Filip, Tanšek Alojz, Stojanovič Zivojin, Posinek Jurij, Premzl Janez, Motoh Franc, Cerovečki Vlado, Dunaj Mirko, Topolovec Julius, Vrabi Martin, Tomič Dragoslav, Seber Grujo, Sinani Falk, Hustič Stjepan, Popović Desimir, Dular Janez, Jug Franc.

Odšli iz podjetja: Sinani Falk, Cesarec Josip, Klirinč Josip, Kadič Ahmet, Goričan Leopold, Plevnik Maksimiljan, Vidovič Ludvik, Guček Mihal, Milojevič Milutin, Travner Veronika, Gradišnik Anton, Koštomaj Branko, Ačimov Bogdan, Marosini Ivan, Bele Anton, Gajšek Anton, Mohorko Leopold, Korca Martin, Cesnik Ivan, Predojevič Djordje, Grebovšek Milan, Trkulja Milorad, Pavič Viktor, Čufec Stanko, Antič Radoslav, Vivot Alojz, Kranjc Martin, Posinek Jurij, Bobik Jože, Jevnišek Karolina, Česelnik Anton, Zupanc Jože, Gusklić Dušan.

V pokoj so odšli: Brus Ivo, Kadič Ahmet in Oeko Franc.

Poročili so se: Koradžija Anton, Kranjc Marija, Milakovič Ranko, Svenskec Stane in Krivec Alojz.

Disciplinsko je odpuščen: Trkulja Milorad.

Dopisujte v naš list!

Razdelitev dela v družini

Če moramo v družini šele uvesti razdelitev dela, nas bo to stalo nekaj potrpežljivosti, vendar gospodinja nikoli ne sme misliti, da bi to ali ono sama bolje opravila. Presoditi in pogovoriti se je treba, kakšno dolžnost bi lahko kdo prevzel v gospodinjstvu. Ne bomo od majhnih otrok zahtevali, da bodo cepili drva, nosili iz kleti težke posode s kurjavo, pomivali okna itd., lahko pa opravijo marsikatero pot v špecerijsko trgovino, mlekarino itd. Seveda jih ne bomo pošiljali po opravkih, kadar so ravno pri učenju, ker je to njihova poglavitna naloga. Razen tega otroci potrebujejo dosti več časa kot odrasli, da ponovno zberejo misli za učenje.

Ze zgodaj lahko navadimo otroke na pripravljajanje zajtrka ali malice; šolski otrok lahko pri večernem umivanju sam opere svoje nogavice iz nyloga, da ne bo zjutraj obul umazanih; tako kot ostali člani družine se mora v predsobi sezuti, da ne bo nosil blata v stanovanje, in znati mora osnažiti čevlje. Lahko pa prevzame skrb za čiščenje čevljev vseh članov družine (v celoti vzame čiščenje več parov naenkrat manj časa kot če bi vsak posameznik čistil svoje čevlje). Otrok lahko pomaga tudi pri pospravljanju stanovanja. Naučimo ga, da bo znal pobrisati prah, sisematično pomesti sobo oziroma stanovanje, pobrisati prah, sistematično pomesti da bo vedel kakšno posodo lahko sproti umije s tekočo vodo

in podobno. Ze prvošolček naj se navadi, da bo lahko sam postiljal svojo posteljo. Ze zato mora biti ležišče enostavno in brez nepotrebnih »okrasov« v obliki blazin, načičkanih lutk itd. Otroci lahko pomagajo tudi pri pripravljajanju večerje. Skraja bodo sicer počasni in bodo po otroški navadi obrnili vsako peresce salate ali fižolovo zrno pri trebljenju, počasi pa se bodo pri takšnih drobnih delih navadili ceniti čas in kvaliteto dela. Če tudi s pohvalo ne bomo skoparili in če bomo otrokom znali prikazati pomembnost njihovega dela, bo uspeh kmalu viden. Najslabši uspeh pri delovni vzgoji pa bo dosegla mati, ki bo dajala otrokom plačilo za vsako storjeno delo.

Teško je sestaviti spisek vseh del, ki jih pri hiši lahko opravijo otroci, kajti to je odvisno od njihove starosti, duševnega in telesnega razvoja in ne nazadnje tudi od posebnih nagnjenj k temu ali onemu delu.

Upoštevači pa moramo, da so na prvem mestu njihove dolžnosti do šole. Če se otrok težko uči in ga učenje zelo utruja, bomo predvsem skrbeli, da se bo v svojem kratkem prostem času dobro počil. S tem seveda ni rečeno, da ne sme priložnostno skočiti po kruh, ali pospraviti svoje sobe. Vzgajati pa ga moramo tako, da bo zase čimveč sam opravil in da bo dajal staršem čim manj opravkov.

Delitev dela med očetom in materjo ne sme sloneti na sta-

rem pojmovanju, da so v gospodinjstvu »moška« in »ženska« dela. Včasih je mož menil, da je zanj edino delo priprava kurjave. Toda to je bilo takrat, ko so menili, da žena ni sposobna opravljati delo, ki je v zvezi z njihovim poklicem. Šaljivi časopisi kaj radi objavljajo šale na račun mož, ki »morajo« brisati posodo, prati ali ribati, medtem pa ni smešno biti poklicni snažilec parketov, snažilec preprog ali pomivalec oken.

Ni smešno, če pomaga oče pospravljati stanovanje, ali če gre na trg po solato. Pravična razdelitev dela v gospodinjstvu je dokaz, da vlada v družini medsebojno razumevanje in spoštovanje.

Obletnica dela v Cinkarni

5 let: Andelič Stanka Dojin, Hlurpič Petra Ignac, Kukić Vaskarija Krstan, Mrak Ivana Ivan, Perković Ivana Matija, Pilko Jakoba Martin, Verbič Jože, Zorko Stefana Marjin, Mikek Anžona Anton, Feges Ivana Ana, Krkalo Józefa Jožica.

10 let: Pirš Martina Karl, Strmšek Franca Ivan, Solinc Jožefa Jakob, Zakošek Miloš, Križnik Franca Stanko, Pesjak Jožefa Ciril, Florjanc Engelberta Marija.

15 let: Citerer Jožefa Vladimír, Kobola Simona Anton, Crepinšek Ferdinanda Ferdo.

Dopisujte v naš list!

Novosti iz naše
KNJIŽNICE

- Deanović M., J. Jernej: Talijansko-hrvatskosrpski rječnik. 3. izd. Zagreb 1960. S. 415.
- Eckert H.: Bandstrassen im Bauerbetrieb. Berlin 1957. S. 621.86.
- Filipović R.: Medunarodna poslovna pravila i običaji. Beograd 1964. S. 382.8.
- Inozemni tehnički noviteti. I. Zagreb 1964. S. 608.
- Kluge F.: Kreiselgebläse und Kreisverlichter radialer Bauart. Berlin 1955. S. 621.51.
- Krongaus S. D.: Wärmeversorgung aus zentralen Kesselanlagen. Berlin 1952. S. 697.
- Mileusić N., M. Nešić, S. Šutić: Analize i dijagnoza organizacije i poslovanja. Beograd 1964. S. 658.5.
- Pravni leksikon. Beograd 1964. S. 05.
- Ristić S., J. Kangrga: Enciklopedijski nemačko-srpskohrvatski rečnik. I-II. Beograd 1965. S. 415.
- Simonis F.: Stufenlos verstellbare mechanische Getriebe. Berlin 1959. S. 621.85.
- Statistički godišnjak SFRJ 1964. Beograd 1964. S. 31.
- Skerlj S., R. Aleksić, V. Latković: Slovenačko-srpskohrvatski rečnik. Beograd 1964. S. 415.
- Technisches Handbuch, Pumpen. Berlin 1963. S. 621.6.
- Becher U.: Der Gasbrenner. Berlin 1957. S. 662.95.
- Jugoslovenski čelik. Zagreb 1964. S. 669.1.
- Mills W.: Paint Chemist's Handbook. London 1962. S. 667.6.
- Pampel W.: Kupplungen. I. Berlin 1958. S. 621.82.
- Riegel's Industrial Chemistry. New York 1962. S. 66.
- Schramm W.: Chemische und biologische Laboratorien. Planung, Bau, Einrichtung. Weinheim 1960. S. 542.1.
- Colour Index. Supplement 1965. Bradford & Lowell 1965. S. 668.8.
- Coxon W.: Automatic Process Control. London 1962. S. 621-32.
- Findeisen F.: Neuzzeitliche Maschinenmente. I-III. Zürich 1950-1953. S. 621.81.
- Herrmann E.: Handbuch für den Pigmentverbraucher Hannover 1962. S. 667.6.
- Aleksapol'skij D. Ja.: Gidrodinamické předaci. Moskva 1963. S. 621.83.
- DIN Taschenbuch I. Grundnormen für die mechanische Technik. 14. Aufl. Berlin 1963. S. 389.6.
- Elektrotehnikijskij spravocnik. II. Moskva 1963. S. 621.3.
- Heerwagen R.: Veränderung von Dampfesselanlagen durch Einbau einer Ölfeuerung. Stuttgart 1961. S. 621.1.
- Horvat O.: Mehanika tehnologija materijala za gradnju strojeva. III. 4. izd. Zagreb 1964. S. 621.03.
- Juretić I., M. Kmetić, I. Vitez: Analiza poslovanja industrijskih poduzeća. I. Zagreb 1964. S. 658.5.
- Petit Larousse. Paris 1965. S. 03.
- Principi i metode formiranja poslovne politike. Zagreb 1964. S. 658.
- Reinstoffe in Wissenschaft und Technik. Berlin 1963. S. 543.6.
- Vodnik po dokumentacijskih in informativnih službah SRS. Ljubljana 1964. S. 002.
- Arnold W.: Der Apparatebau. München 1959. S. 621.1.
- DIN Normblatt-Verzeichnis. Berlin-Köln 1964. S.389.6.
- Eck B.: Ventilatoren. 4. Aufl. Berlin 1962. S. 621.6.
- Elizarov V. G.: Aljuminij. Moskva 1963. S. 669.71.
- Gospodarski koledar 1965. Ljubljana 1965. S. 059.
- Kaiser D.: Elektrotehnički priručnik. 3. izd. Zagreb 1964. S. 621.3.
- Keil A.: Werkstoffe für elektrische Kontakte. Berlin 1960. S. 621.316.
- Košak A., M. Škodnik, F. Treitjak: Nikaragua-Ekvador. Ljubljana 1964. S.33.
- Maschinen und Apparate in der chemischen Industrie. 2. Aufl. Leipzig 1962. S.66.02.
- Mrakovčić T.: Mehanizacija i automatizacija uredskog poslovanja. Zagreb 1964. S. 651.
- Palm A., W. Hunsinger, G. Münch: Elektrische Messgeräte und Messanrichtungen. 4. Aufl. Berlin 1963. S. 621.317.
- Profos P.: Die Regelung von Dampfpan. Jagen. Berlin 1962. S. 621.1.
- Rivhter H.: Rohrhydraulik. 4. Aufl. Berlin 1962. S. 621.22.
- Stübner K., W. Rüggen: Kupplungen. München 1961. S. 621.82.
- Treitjak F.: Nova Afrika. Ljubljana 1964. S. 33.
- Ullmanns Encyclopädie der technischen Chemie. 3. Aufl. Bd 15. Saccharin bis Silicone. München-Berlin 1964. S. 54.

"ŠPRICARSKA" OLIMPIADA

— Ali imamo na naši tehniški šoli tudi športno sekcijo?
— Ne, le slušatelji tekmujejo, kdo bo večkrat manjkal — šprical pri predavanjih!

NIKOLI NISMO DOVOLJ PREVIDNI

S HITRIM IN PRAVILNIM UKREPOM RESIL TOVARISU

ZIVLJENJE

Za transport premoga k plinskim generatorjem uporabljamo dve dvigali. Dvigali obratujeta že več kot 30 let, za kar se je zahvaliti samo vztrajnemu in temeljitemu vzdrževanju ter prizadevanju naše strojne službe. Vodje posameznih skupin so dolžni pončiti svoje sodelavce o pravilnem ravnanju z dvigalom ter kontrolirati izvajanje varnostnih predpisov.

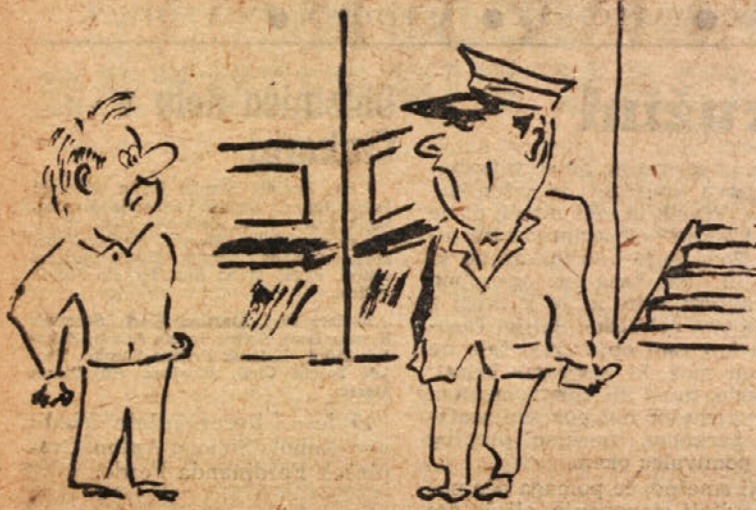
Polnih 30 let je preteklo brez nesreče, dokler ni prišlo pri čiščenju jaška pod dvigalom do trenutnega nesporazuma. Skupinovodja tovariš Koštomaj je opazil, da dvigalo pri vkapljanju ne deluje, zato je sklenil očistiti jašek. Pred odhodom v spodnjo etažo dvigala je sicer omenil sodelavcu, naj pusti dvigalo mirovati. Verjetno ga so

delavec ni dobro razumel in se je čez nekaj časa hotel pripraviti, če dvigalo že deluje. Dvigalo se je začelo spuščati na vodjo skupine, ki je med tem časom bil v jašku in ga čistil.

Tih hod dvigala, manjša vidljivost in meglena noč, vse to je zadostovalo, da je skupinovodja prepozno opazil kletko dvigala, ki se je spuščala na njega. Ufegnul je samo še zakričati. V bližini je bil voznik premoga tovariš Tifengraber. Ko je slišal krik, je pravilno ukrepal. Pognal se je k dvigalu ter potegnil za vrvi, s čemer je dvigalo vklopil v nasprotno smer. Hiter in pravilen poseg tovariša Tifengraberja je preprečil smrtno nesrečo. Vodjo skupine tovariša Koštomaja je sicer kletka stisnila, ni pa prišlo do popolnega usedanja kletke na dno, kar bi za ponesrečenca pomenilo smrt.

Pri tem nesporazumu, ko ponesrečenec in njegov sodelavec iz zgornje etaže nista ravnala popolnoma v skladu z navodili za delo z dvigalom, se moramo zahvaliti samo naključju, da je bil v bližini človek z dobrim refleksom, ki je s svojim posegom preprečil najhujše.

R. M.

— Kaj vihaš nos?

— Ali pražijo kakšno novo rudo?

— Ne, ta duh prihaja iz stranišča nad metalurškim vratarjem.

VAS KOTICEK • VAS KOTECEK • VAS KOTICEK • VAS KOTICEK • VAS KOTICEK • VAS

Prijetno sožitje v družini, če ...

Način življenja v naših gospodinjstvih se je močno spremenil zaradi temeljitih sprememb v notranjih odnosih v družini. Oče je izgubil vlogo družinskega »hranilca« in s tem tudi absolutistično oblast v družini. Vključitev matere v gospodarsko in družbeno življenje pomeni zanjo osebno svobodo in enakopraven položaj v družini in izven nje. Otroke vzgajamo v praktične ljudi, ki se bodo v življenju lahko znašli. Zato danes ne moremo zahtevati, da bo mati potem, ko je izpolnila svoje družbene dolžnosti, sama opravljala še vsa gospodinjstva dela. V sodobni, demokratični družini je delitev dela po zmožnostih in sposobnostih posameznih članov eden izmed važnih pogojev za mirno in lepo sožitje v družini.

Stanovanjske skupnosti rešijo gospodinjstvo marsikaterega zamudnega in težavnega opravila, kot npr. pranja, pripravljanja glavnih obrokov hrane, šivanja, velikega čiščenja stanovanja ipd. Vendar je še veliko drobnih del, ki jih je treba opraviti, če hočemo živeti v lepem in kulturnem okolju. Če bi vse to moral opraviti en sam človek, bi bilo res preveč. Ne moremo zahtevati od matere, ker ona to najboljše zna, da bi vsem postiljala postelje, prala ob večerih nogavice, snažila čevlje, znašala

kurjavo in živila ter pripravljala zajtrk, medtem ko bodo drugi svoj prosti čas izrabljali izključno za lastno ugodno počutje.

Poleg porazdelitve dela v družini pa morajo v gospodinjstvu obstajati še druga načela, katerih se moramo držati, če hočemo, da bomo porabili čim manj prostega časa za gospodinjstva dela. Predvsem je treba delo v gospodinjstvu tudi časovno smotrno porazdeliti. S kičem in vsakovernostjo šaro napolnjeno stanovanje ne bo nikoli pospravljeno in snažno. Praktično pohištvo in plastične obloge tal zmanjšajo čas, ki je potreben za čiščenje na minimum. Ekonomični pripo-

močki in stroji ter primerna čistilna sredstva nam v veliki meri olajšajo delo. Ravno tako so velikega pomena takojšnja popravila v stanovanju, ki jih z malo dobre volje pogosto lahko sami opravimo. Vendar je poleg upoštevanja vseh omenjenih načel treba imeti tudi smisel za red. Če ima gospodinja navado, da v naglici kakšno reč položi kamorkoli, ne pa na določeno mesto, v hiši ne more biti reda. Tudi drugi družinski člani se morajo podrediti sprejetim pravilom reda, sicer bo morala gospodinja pospravljati za vsemi, če bo hotela imeti stanovanje pospravljeno.

Poslednja želja mozirskega pusta

Mozirje. — V sredo popoldne so se mnogi ljubitelji pustnih običajev kljub slabemu vreme-

nu napotili v Mozirje na tradicionalno pustno »žalovanje«. Pogrebni sprevod se je po-

časi premikal skozi trg proti krematoriju, ki so ga »zgradili« Mozirjani, da bi izpolnili eno izmed zadnjih želja njihovega starega prijatelja — mozirskega pusta. Po svečanem sežigu so se zbrali »žalujoči oslati« pred gostilno, kjer je notar Gašpar Grabič seznanil navzoče s pustovo poslednjo voljo.

Ko je mozirski pust še živel, je pri polni nezavesti in nori pameti razdelil svojo imovino. Med drugimi se je spomnil domačega prosvetnega društva, kateremu je obljubil sredstva za opremo prepotrebnega klubskega prostora. Celjanom pa je odstopil del svojih prihrankov za gradnjo umetnega drsališča.

KAJ VEDO REKRUTI

Uprava za moralnopolitično vzgojo JLA je pred nedavnim anketirala sto mladincev takoj po prihodu v armado. Peddeset jih je bilo z vasi, 50 iz mest. Vsi so imeli za seboj osemletno osnovno šolo, ko pa so izpolnjevali anketo, so bili stari povprečno dvajset let.

Na vprašanje kaj pomeni ZKJ? je točno odgovorila polovica anketiranih. Samo petina anketiranih je vedela, kdaj so ustanovili Komunistično partijo Jugoslavije. In samo 18 odstotkov rekrutov je znalo odgovoriti na vprašanje kako se je imenovala najnaprednejša in najbolj revolucionarna mladinska organizacija pred vojno? In isti odstotek anketiranih je vedel odgovoriti na vprašanje, kako je bilo ime sekretarju SKOJ-a, ki je padel med vojno. In kratico SKOJ je brez napeke razvozlalo samo 18 odstotkov rekrutov, kratico NOB pa 48 odstotkov.

Na vprašanje, proti katerim okupatorjem smo začeli leta 1941 jugoslovanski narodi vstajo, je pravilno navedlo vse štiri okupatorje šest odstotkov anketiranih, 40 odstotkov mladih vojakov pa ni znalo navesti niti enega okupatorja. In samo vsak peti vojak je vedel, zakaj je v zvezi z narodnoosvobodilnim bojem pomembna Sutjeska, medtem ko je samo osem odstotkov znalo odgovoriti, katere so bile prve oborožene enote, formirane na začetku ljudske vstaje.

Nič bolj ni razveseljiva podoba znanja, ki nam jo razgrinjajo odgovori v zvezi s povojnim razvojem naše dežele.

Kajti: samo sedem odstotkov anketiranih je vedelo, kako je ime organu, ki upravlja občino. Samo vsak peti rekrut ve, kdo

je najvišji organ oblasti v naši deželi, medtem ko 48 odstotkov ne, kaj je to delavski svet...

In da bo mera zvrhana: na vprašanje kako je ime največji družbeno-politični organizaciji, v katero so včlanjeni malone vsi naši državljani? — je pravilno odgovoril samo vsak deseti vojak.

Porazno? Vsekakor porazno. Tu ne pomaga dosti niti pomislek, da morebiti anketni vzorec ni bil dovolj reprezentativen, kot se temu strokovno pravi. Res ne pomaga dosti, zakaj pri roki imamo podatke iz drugih anket, ki so pokazale prav tako velikanske praznine v elementarnem znanju mladih ljudi v družbi, v kateri živijo, o bližnji preteklosti.

Kaj storiti? Šola je po svoje prispevala k takšnemu nivoju znanja. Mladinska organizacija seveda tudi. Pa tudi drugi vzgojni činitelji.

Tarnati nima smisla. Potrebno bo, da vsi pobrskamo kje smo ga polomili, kje so vrzeli. Odgovorimo na vprašanje zakaj šepa elementarna državljanska vzgoja. Nesmiselno bi bilo namreč trditi, da vsi mladi ljudje — v povprečju — niso odprte glave, da se težko učijo in si težko zapomnijo abe-

cedo državljanske izobrazbe: kaj je to skupščina, kaj delavski svet, kaj Zveza komunistov in kaj Socialistična zveza. Ko bomo to dosegli, pa seve ne bomo mogli prekrizati rok v blaženem zadovoljstvu, temveč samo reči: to je šele abeceda; zdaj pa naprej!

(Mladina — februar 1965)

IZLET NA POHORJE

Družina Počitniške zveze Cinkarne prireja dvodnevni izlet na Pohorje in sicer v soboto in nedeljo 20. in 21. marea 1965. Vsi, ki se želite udeležiti tega izleta se prijavite najkasneje do 19. marca 1965. Prijave sprejema tov. Ivanka Švagula v referatu za družbeni standard, int. tel. št. 220.

Večer slovenske ljubezenske lirike. Na sliki Marjanca Krošljeva in Janez Bermež

Uredniški odbor zaseda

Takole zaseda naš uredniški odbor (pa ne mislite, da je slučajno slikan — odmor!).

Kje da so ostali manjkajoči člani nihče drug ne ve — kot oni sami!

Naši šahisti so zborovali

V četrtek, 18. februarja je imela šahovska sekcija svoj redni letni občni zbor, katerega se je udeležilo večje število članov.

Iz poročil, ki sta jih podala predsednik in tehnični vodja sekcije, je razvidno, da je delovanje v pretekli poslovni dobi bilo pestro. Žal moramo ugotoviti, da v tekmovanjih, ki smo se jih udeležili v občinskem in okrajnem merilu naše moštvo ni bilo posebno uspešno. Lep uspeh je doseglo naše moštvo le na sindikalnem moštenem prvenstvu Slovenije v Rogški Slatini, kjer smo med šestnajstimi moštvami delili 6. in 7. mesto. K temu bi lahko še dodali zmago na moštenem brzoturnirju, ki ga je organiziral ObSS Celje v počastitev 1. maja.

Naše moštvo je odigralo 40 tekem z rezultatom 95,5 proti 76,5 točk ali 55,5%. K temu uspehu so nam pripomogle naše štiri prijateljske tekme v katerih smo dosegli 75% uspeh.

Največ tekem je odigral Dečko in sicer 26, sledijo: ing. Pipuš, Jovanovič, ing. Vrhovec, ing. Ružič, Snajder, Arh itd.

Odigranih je bilo 12 brzoturnirjev s povprečno udeležbo devet igralcev.

Iz poročil o delovanju sekcije v minulih petnajstih letih posnemamo tole: Naša sekcija je odigrala 527 tekem z rezultatom 1950 proti 1517 točk ali 56,2%. Od tega je bilo odigranih 51 prijateljskih dvobojev s 27 različnimi nasprotniki. V teh tekmah so se naši igralci srečali s pionirji, srednješolsko mladino, pripadniki JLA ter člani raznih delovnih kolekti-

vov in drugih organizacij. V tem obdobju je bilo odigranih 141 brzoturnirjev. Vsekakor lepa in bogata bilanca!

Na občnem zboru je bilo spre-

jetih nekaj važnejših sklepov, ki jih bodo člani sekcije skušali med letom izvršiti. Naša sekcija vabi obenem vse člane našega kolektiva, ki se zanimajo za šah, da se včlanijo v naše vrste!

JŠ

Objavljamo spored filmov, ki jih bomo gledali v celjskih kinematografih od 15. marca do 15. aprila 1965.

KINO UNION:

- Od 16. do 19. marca
»GARSONIERA ZA STIRI«
ameriški barvni Cs film
- Od 20. do 24. marca
»DR. JERRYJA CAROBNI NAPOJ«
ameriški barvni Cs film
- Od 25. do 26. marca
»MOJ DOBRI PRIJATELJ«
sovjetski film
- Od 27. do 31. marca
»HUD BANON«
ameriški barvni Cs film
- Od 1. do 5. aprila
»JEROSIMO«
ameriški barvni Cs film
- Od 6. do 14. aprila
»NAJDALJSI DAN«
ameriški barvni Cs film

KINO METROPOL:

- Od 16. do 18. marca
»PET OSTRIZENK«
italijanski VV film
- Od 19. do 24. marca
»KRALJICA SANTACLER«
španski barvni film
- Od 25. do 26. marca
»NA VRVI«
češki film
- Dne 27. marca
»OPOROKA DR. MABUZE«
nemški film (knaboteka)
- Od 28. do 29. marca
»GULIVERJEVA POTOVANJA«
ameriški barvni film
- Od 30. do 31. marca
»SANJURO«
japonski film
- Od 1. do 4. aprila
»GEPARD«
italijanski barvni film
- Od 5. do 6. aprila
»UMRETI ZA MADRID«
francoski film
- Od 7. do 9. aprila
»PROMETEJ Z OTOKA VISEVICA«
jugoslovanski film
- Od 10. do 13. aprila
»TOM JONES«
angleški barvni film
- Od 14. do 15. aprila
»ČLOVEK IZ HRASTOVEGA GOZDA«
jugoslovanski film

MATINEJE

KINO UNION:

- Dne 21. marca
»NAJBOLJSE OD VSEGA«
ameriški barvni film
- Dne 4. aprila
»ANA IZ BROKLINA«
italijanski barvni film
- Dne 18. aprila
»AMBICIOZNA«
francoski barvni film

Predstave so vsak dan ob 16., 18. in 20 uri, matineje pa ob 10. uri dopoldne. Program objavljamo po podatkih kinematografskega podjetja Celje in za spremembe ne odgovarjamo.

Vrednost točke

FEBRUAR 1965

Vrednost točke za februar

I. Ekonomska enota metalurgije:

1. Predpražarna in žveplena kislina	153,05
2. Aglomeracija	151,82
3. Skupne službe (1. in 2.)	158,36
4. Topilnica surovega in finega cinka	143,57
5. Cinkovo belilo	152,10
6. Keramika	145,35
7. Skupne službe obratov topilnice	152,09
8. Povprečje samostojne proizvodne enote metalurgija	146,56
9. Kemični-metalurški analitski laboratorij	148,82

II. Ekonomska enota predelovalni obrati:

1. Valjarna cinkove pločevine	150,04
2. Cinkografija	138,59
3. Oblikovalnica cinkove pločevine	154,76
4. Skupne službe predelovalnih obratov	159,82
5. Cinkovi žlebovi	149,48

III. Ekonomska enota anorganske kemije:

1. Kromov galun	150,75
2. Na-hidrosulfid in metalit	151,27
3. Na-sulfid	163,01
4. Litopon, Ba-sulfid, Zn-sulfat	150,23
5. Svinčni oksidi	147,25
6. Superfosfat	150,46
7. Ultramarin	157,98
8. Modra galica	150,00
9. Kemični obrat III. Mozirje	150,74
10. Modri baker	150,00
11. Skupne službe anorganske kemije	151,77
12. Obratvodstvo modri baker — modra galica	150,00
13. Obratvodstvo kromov galun, Na-sulfid, svinčni oksidi, ultramarin	156,73

IV. Ekonomska enota organska kemija:

z vsemi službami	175,00
------------------	--------

V. Ekonomska enota vzdrževalni obrati:

1. Priprava dela	149,96
2. Strojni obrat	149,96
3. Gradbeni obrat	149,96
4. Merilni obrat	149,96
5. Elektro obrat	149,96
6. Energetski obrat	149,96

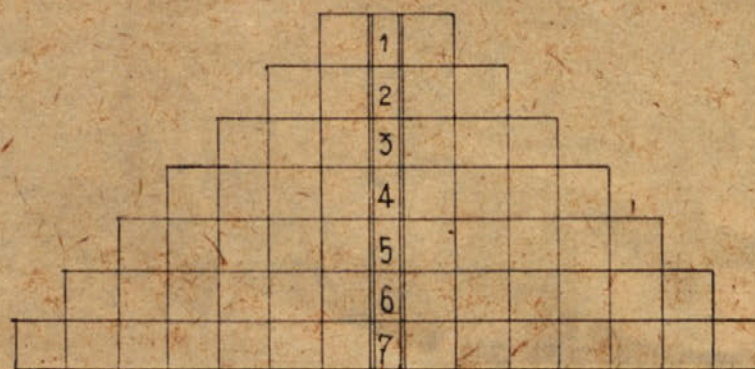
VI. Predračunske enote

1. Strokovne službe	149,96
2. Družbena prehrana	149,96

VII. Celotno podjetje

150,04

Izdaja Cinkarna, metalurško-kemična industrija, Celje. Ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik Zlatko Šentjura. Glasilo izhaja vsakega 15. v mesecu. Prispevke sprejemamo do 23. v mesecu. Rokopisov in slik ne vračamo. Naslov: Uredništvo glasila »Cinkarnar«, Cinkarna, Celje. Tel. 39-81, 39-82, interna 53. Tisk in kličjeji ČP »Celjski tisk« Celje.

DVOJNE STOPNICE

1. Kem. simbol za dušik, mera za tekočino; 2. predlog, nota iz solmizacije; 3. zgođen, ločilni veznik; 4. poškodba, del obraza (množ.); 5. mesto v Bolgariji, žensko ime; 6. goljufano, produkt Cinkarne; 7. industrijski obrat, mala glava.